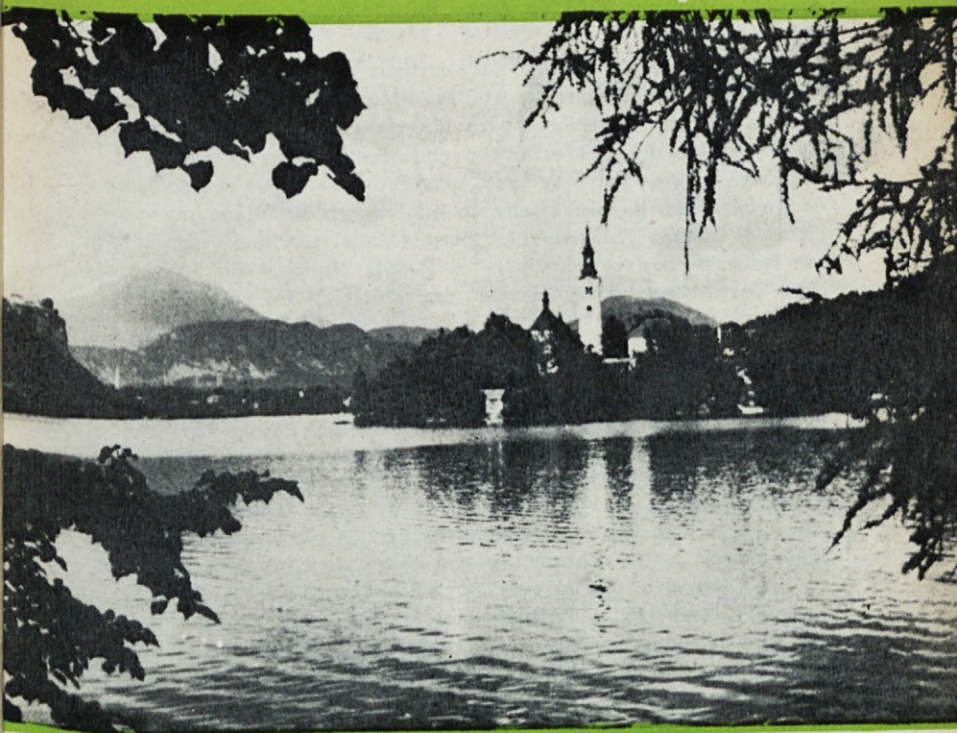

JANUAR 1975

la vida espiritual

duhovno
življenje

Proclamación del Estado Esloveno

(3 de mayo de 1945)

Los representantes de los partidos Popular, Demócrata Socialista, ejercían secretamente la dirección del pueblo. Constituyeron el Comité Nacional para Eslovenia y en la proclama del 29 de octubre de 1944 esbozaron claramente su programa. Sobre esta base, el 3 de mayo de 1945, convocaron — sin el conocimiento de los alemanes — al Parlamento esloveno en Ljubljana que proclamó el Estado Esloveno (“...para todo el territorio que habitan los eslovenos, se constituye el Estado Nacional de Eslovenia como parte constitutiva del reino democrático y federal de Yugoslavia”).

Los Aliados entregan a Eslovenia a los comunistas

Pero en aquel momento todo era en vano. Los aliados occidentales, en Yalta y Teherán, entregaron a Eslovenia con toda Yugoslavia y gran parte de Europa a los comunistas. Los domobranci, a quienes el Parlamento del 3 de mayo había proclamado como ejército nacional, debieron retirarse a Carintia (Austria) junto con el Comité Nacional, con el obispo de Ljubljana y masas de población civil. En el país empezó el imperio del terror rojo. En pocas otras partes mostraron los comunistas su verdadero rostro tan abiertamente como en Eslovenia y Croacia. Los nazis aniquilaban sobre todo las „razas inferiores“, o sea, a los extranjeros, mientras los comunistas dirigen todo el odio que impregna su doctrina y su organización, contra sus compatriotas. Antiteístas y ateos fanáticos, en Eslovenia se ensañaron con furor particular en los sacerdotes, en las organizaciones religiosas — entre las cuales habían florecido especialmente la Acción Católica Estudiantil — contra los dirigentes e ideólogos católicos.

(Continuará)

Na prvi strani platnic:

Blejski otok (foto Ivan Makovec)

Dan miru

Prvi dan sončnega leta obhajamo od 1. januarja 1968 tudi kot „Dan miru“. Pobudo za to praznovanje je dal papež Pavel VI. v posebni poslanici, ki jo je prebral 23. decembra 1967 po vatikanskem radiu in jo poslal tudi vsem državnim poglavarjem in predstavnikom vseh narodov, vernim in nevernim. Praznovanje dneva miru naj bi vsako leto ponavljali kot voščilo in obljubo na začetku koledarja, ki meri in kaže pot človeškega življenja skozi čas. Mir s svojo pravičnostjo in dobrodejno usmerjenostjo naj bi v prihodnje vodil vso človeško zgodovino.

V poslanici pravi sveti oče: „Predlog, da posvetimo miru prvi dan v novem letu, nam ni pred očmi kot nekaj izključno verskega, katoliškega; rad bi, da se mu pridružijo vsi resnični prijatelji miru, kakor da gre za njihovo lastno pobudo; moral bi se izraziti v svobodnih oblikah, pač po osebnem značaju tistih, ki razumejo, kako lepo in pomembno je v tako raznolikem zboru sodobnega človeštva soglasje vseh glasov v svetu, da poveljča tako temeljno dobrino, kakor je mir.“

Vernike katoliške Cerkve vabi, da praznujemo Dan miru z verskimi in nravnimi izrazi krščanske vere. Vendar ta praznik ne sme spremeniti liturgičnega koledarja,

ki določa za novega leta dan čiščenje Marijinega božjega materinstva in presvetega Jezusovega imena.

„Ti sveti in mili verski spomini morajo vreči luč dobrote, modrosti in upanja na prošnjo, premišljevanje, povišanje velikega in tako zaželenega miru, ki je svetu tako potreben... Mi, ki verujemo v evangelij, lahko povečamo ta praznik s čudovitim bogastvom izvirnih in mogočnih misli: npr. o nedotakljivem in vsesplošnem bratstvu vseh ljudi, ko vendar izhajamo vsi iz edinega, neodvisnega in preljubeznivega božjega očetovstva; izhajamo iz skupnosti, ki nas, stvarno ali v upanju, vse družijo v Kristusu in tudi iz preroške besede, ki v Sv. Duhu kliče človeški rod ne le k enotnosti vesti, ampak tudi del in usod. Kakor nihče drug lahko govorimo mi o ljubezni do bližnjega; iz evangeljske zapovedi o odpuščanju in usmiljenju lahko dobimo sokove, ki res morejo prenoviti družbo.

Začnimo torej novo leto z molitvijo za mir; če je mogoče, vsi skupaj v cerkvi in po naših domovih; to je tisto, kar vas prosimo; noben glas naj ne manjka v tem velikem zboru Cerkve in sveta, ko bomo prosili za nas darovanega Kristusa: podari nam mir!“

Pavel VI.:

Splav je umor

25. novembra t. l. je Pavel VI. objavil izjavo 3.500 besed, katere celotna vsebina bo še objavljena v prevodu. Predčasno sledi tukaj nekaj važnejših stavkov oz. misli iz okrožnice, ki obsoja splav kot pravi umor.

Splav ali s tujo besedo abort, Pavel VI. postavlja popolnoma v isto vrsto kakor umor odraslega človeka. Splava tudi ne opravičuje ne revščina, ne rojstvo otroka zunaj družine, niti preveliko naraščanje prebivalstva v eni državi ali na svetu.

„Razglašamo,“ pravi papež, „da nobeden od zgoraj navedenih razlogov ne daje nikdar nobenemu posamezniku pravice odločati gle-

de življenja oz. smrti drugega človeka. Da je splav dovoljen, pa nima niti država niti kaka mednarodna organizacija pravice določati.“

Zanimivo je, kar pravi vatičansko poročilo, da je sv. oče podpisal ta dokument že preteklega 28. junija, na skupni seji s predsednikom Papeške kongregacije za verski nauk, hrvaškim kardinalom Franjom Šeperjem. Z objavo pa je papež počakal tik do začetka ozpreden bo francoski parlament začel razpravljati o zakonskem osnutku glede splava. Okrožnico je pripravila omenjena rimska kongregacija po izrecnih in jasno danih navodilih Pavla VI.

Ko dokument razlaga in nabrača božjo zapoved „Ne ubijaj!“ na pravico do življenja še nerojenih otrok, omenja besede Tertulijana, krščanskega kartaškega apologeta iz 3. stol.: „Zagovarjati ali povzročiti smrt nerojenega otroka je premišljen umor človeka, kajti zametek, ki ima vse možnosti, da nekoč postane človek — JE ŽE ČLOVEK!“

KRŠČANSKA DOLŽNOST

„Že človeška pamet sama mora biti podlaga za vsakršno razpravljanje o tem, da ima vsak človek pravico do rojstva in življenja. Za kristjane pa je spoštovanje

človeškega življenja še posebej sveta, od Boga proglašena dolžnost.“

Proti ugovoru, da je prehitro in preveliko naraščanje prebivalstva nevarno za urejeno družbeno življenje, izjava odgovarja, da moramo iskati rešitev v bolj pravični razdelitvi naravnega bogastva, s pomočjo izobraževanja nerazvitih narodov, v urejenih državah z dovoljenimi sredstvi (Knaus-Ogino, periodična vzdržnost), nikdar pa ni dovoljen splav.

PRAVICA DO ŽIVLJENJA

„Nekatere vrste pravic ima družba samo dolžnost spoštovati, jih uveljavljati, ne pa omejevati, ker so te nekatere pravice pred družbo samo. Med te prvenstvene pravice spada pravica do življenja.“

„Tudi ni dovoljeno deliti naše življenje na bolj ali manj važne dobe. Vsako takšno razlikovanje je krivično in zločinsko. Pravica do življenja je prav tako nedotakljiva pri nerojenih otrocih in pri starčkih in pri neozdravljivo bolnih kakor pri popolnoma zdravih in mladih ljudeh.“

„Človeško življenje smo dolžni spoštovati od prvega trenutka, ko so dane osnove za novo človeško bitje.“

Ob objavi te nove papeške okrožnice se zanimajmo za nje celotno vsebino. Ohranimo spoštovanje do življenja in molimo, da bi to mišljenje zmagalo v svetu.

Jože Pogačnik

KOLEDUJEMO

Saj je pri mnogih zdaj sveti večer,
toda brez božje gloriije.
Saj mnogi postavljajo sveti hlev,
pa prazne so njihove jaslice.

Mi pa spet kot otroci smo:
iskreni, odkriti in vsi svetli.
Naj se veljaki modraki nam sme-
jejo,
večje modrosti od naše je ni:

Ljubega Jezusa ziblremo,
Jezus nedolžni se nam smeji.
Ljubega Jezusa várujemo,
Jezus nas nič ne ogovori.

Mati Marija ni trudna nič,
zdaj gospodinjit je šla.
Vsakdo tod najde topel kotič,
nihče ne vzame nam Jezusa.

Kadar še zvezda z Modrimi pride,
vsi se uvrstimo v procesijo.
Marija bo nesla Dete čez hribe,
otroci in Modri šli bomo za njo.

Jezus počival bo v rokah Marije,
sama molila bo tiho za se.
Mi bomo peli za njo litanije,
tudi pri vas se oglasimo grede.

O, saj naša slovenska dežela
(tako se je čudno obrnil naš svet)
ob cesti leži, ki gre iz Betlehema
v mesto Marijino — Nazaret.

Marija Devica čudeže dela:
kdorkoli le hlevček ima,
k njej naj čiste roke izteza.
v jaslice prazne mu Jezusa da.

Mi pa, otroci, zvonimo, zvonimo,
Marija nese Jezusa vsem.
Naj ga vsi sprejmejo, tiho molimo:
v vseh hišah nocoj naj bo Betle-
hem.

Dva meseca po škofovski sinodi

O četrti škofovski sinodi, ki je bila od 27. septembra do 26. oktobra 1974., so padle številne izjave. Nekatero so polne priznanja, druge pa ne štedijo s strupom.

Poljski kardinal Višinski, ki z ukrajinskim metropolitom Slipyjem nekako predstavlja „Cerkev za železno zaveso“, je dejal: „To je bilo najuspešnejše med dosedanjimi zasedanji.“ Ljubljansko „Delo“ pa je članku, v katerem govori o sinodi, dalo naslov: „Sinoda, ogledalo krize“. Madagaskarski škof Rakotondravahatra je zatrdil: „Pošteno si moramo priznati, da se je sinoda znašla v slepi ulici.“ Italijanski časnikar

Fabrizio de Santis je v Corriere della Sera zapisal, da je bilo zasedanje sinode „srečanje na daljavo med škofi in sociologi o usodi jutrišnjega krščanstva“. In rezultat tega srečanja — pristavlja —: „Vernost ne umira, temveč se spreminja.“ Slovenski zastopnik na sinodi, škof Jenko, je dejal: „Sinoda bi marsikatero vprašanje lahko bolje rešila, veliko pozitivnega pa je dosegla.“

Pravo oceno pa bo dala četrti škofovski sinodi šele zgodovina. Danes se tej podobi le približuje-

mo. Tudi te vrstice nam hočejo le osvetliti največji cerkveni dogodek v zadnjih treh letih.

Priprava na sinodo

Četrta škofovska sinoda je imela dolgo pripravo. Dolgo, čeprav ne še zadostno. V marcu 1972, pet mesecev po tretji sinodi, se je s poljskim škofom Rubinom, glavnim tajnikom, sestal Svet sinode, 15 članov iz vseh kontinentov sveta. Razpravljali so o temi novega zasedanja. Padli so predlogi: cerkveno učiteljstvo, Cerkev in politično delo, katehizacija, evangelizacija mladine, družinsko življenje itd.

Teme so z razlogi izročili sv. očetu. Ta pa jim je dejal, da naj vprašajo za svet vse katoliške škofove. V oktobru 1972 so pregledali odgovore škofov. Med temi so bili tile naslovi: družina, evangelizacija, vera in cerkveno učiteljstvo, misijoni, odrešenje, napredek in pravičnost, katekizacija, mladinski problemi itd. Iz vseh tem so nato izbrali šest naslovov: zakon in družina, evangelizacija, vera in cerkveno učiteljstvo, uprava in zgradba Cerkve in krajevne Cerkve, mladina, laiki in versko življenje.

Pavel VI. se je v začetku 1973 odločil za: evangelizacijo sodobnega sveta, ali kakor bolj pogosto pišejo: evangelizacijo v sodobnem svetu.

Izbrano temo naj bi obdelali pod dvema vidikoma: sociološkim in teološkim. Prvi naj bi pokazal današnje stanje, drugi pa osvetlil teološki vidik, v luči vere pokazal evangelizacijo.

Za prikaz dejanskega stanja petih kontinentov sveta so izbrali pet kardinalov in škofov. Evropo naj bi opisal francoski nadškof Roger Etchegaray, nekdanji tajnik francoskih škofov in sedanji predsednik sveta evropskih škofov, čigar tajnik je Slovenec dr. Lojze Šuštar. Latinsko Ameriko so poverili argentinskemu škofu Edvardu Pironiu, predsedniku Sveta latinsko-ameriških škofov; Azijo, največji kontinent, naj bi predstavil pakistanski kardinal Joseph Cordeiro, mož izrednih sposobnosti in pravega duha. Za Afriko je bil izbran tanzaniški škof Sangu. Cincinatski nadškof Joseph Bernardin naj bi govoril o Severni Ameriki, Avstraliji in Oceaniji.

O evangelizaciji v luči vere pa je bil naprošen mladi poljski kardinal Karol Wojtyła. Za tajnika mu je bil izbran p. Grasso, S. T., profesor na Gregoriani v Rimu. Indijec, p. Duraisamy Simon Amarlorpavadas, direktor indijskega biblično-katehetičnega in litur-

gičnega centra, pa je bil izbran za tajnika prvemu delu razpravljanja. Tajnikoma so pozneje pridružili še 17 pomožnih tajnikov-strokovnjakov, med njimi štiri ženske, štiri moške-laike in sedem duhovnikov.

Pred zasedanjem sinode je sv. oče izbral tri predsednike-delegate sinode, ki naj bi vodili vsa razpravljanja. Na prvem mestu je imenoval avstrijskega kardinala Franca Koeniga, dunajskega nadškofa in predsednika tajništva za neverne, moža široke razgledanosti, umirjenosti in jasnosti. Na drugem mestu je bil peruanski kardinal Juan Landazuri Ricketts, na tretjem mestu pa zastopnik črne Afrike, kardinal Paul Zoungrana.

Tajništvo sinode, ki ga spretno vodi škof Rubin, nekdanji vojak Andersove vojske, je vsem škofom pravočasno razposlalo obširen osnutek, misli in predloge, ki naj bi omogočil boljše pripravo za sinodalno razpravljanje o evangelizaciji v sodobnem svetu.

27. september 1974

Na god sv. Vincencija Pavelskega so se v znameniti Sikstinski kapeli zbrali sinodalni očetje. Bilo je 14 zastopnikov katoliških vzhodnih cerkva, med njimi sivolasi ukrajinski kardinal Slipyj, ki je dolga leta trpel v komunističnih ječah in je še danes prvoboritelj proti zlu in za svobodo zaslužjenih narodov. Dalje je bilo

144 zastopnikov škofovskih konferenc iz vseh delov sveta. Iz Argentine so bili kardinal Primatesta in nadškofa Tortolo in Zaspe. Iz Slovenije škof Jenko, iz Hrvaške škof Škvorc. Belgijo je zastopal poznani kardinal Suenens, Holandijo kardinal Alfrink, češkoslovaško škof Tomásek. Poljsko kardinala Višinski in Wojtyła ter škof Ablewicz... Prvič je bil na na sinodi navzoč zastopnik Severnega Vietnama. Ni pa bilo nikogar iz komunistične Kijajske, iz Albanije, Severne Koreje in afriške Gvineje. Med udeleženci na sinodi je bilo tudi deset delegatov Zveze višjih redov-

Jožef Slipyj,
ukrajinski metropolit.

nih predstojnikov, kot na primer jezuitski general Arrupe. Dalje so bili zastopani prefekti rimskih uradov, 17 po številu, glavni tajnik škof Rubin. Pavel VI. pa jih je imenoval še 23. Med temi naj omenimo argentinskega škofa Pironia, tajnika CELAMA, msgr. López Trujilla, škofa Descur-a, predsednika Papeškega odbora za družbena občila, ki je bil v novembru lani v Buenos Airesu, in tajnika svetopisemske in bogoslovne komisije: msgr. Descamps in msgr. Delhaye-a.

Sinoda se je pričela s sv. mašo na čast Svetemu Duhu. S sv. očetom so somaševali predsedniki-delegati: kardinali Koenig, Landázuri Ricketts in Zoungrana ter tajnik sinode škof Rubin.

Papežev govor med sv. daritvijo je bil prežet z globoko ponižnostjo, z zavestjo o sedanjem položaju v Cerkvi in z velikim zagnjem, ki je osnovano na veri v Kristusa. To je bila pravzaprav molitev za uspešno delo sinode.

Dejal je: „O Bog, te sinode ne znamo začeti drugače kot z molitvijo. Kadar govorimo o evangelizaciji, se nam misel takoj ustavi pri preučevanju duhovnih potreb sveta, pri možnostih za apostolat ter iskanju metod, ki bi mogle zagotoviti čim boljše navzočnost Cerkve v svetu. Prav zato se obračamo k Bogu, od katerega prihaja širjenje evangelija, saj je prav Kristus začetek in nad-

naravni vzrok tega čudovitega pojava.“

„Gospod Jezus, glej, pripravljeni smo nadaljevati evangelij v svetu, kamor sta nas postavili tvoja ljubezen in previdnost. Precsi Očeta, naj po tebi pošlje Duha resnice in moči, ki bo storil, da bo naše pričevanje odprto, dobro in delovno,“ je sklenil Pavel VI.

Popoldne, 27. septembra, je bilo prvo splošno zasedanje. Govorili so sv. oče Pavel VI., kardinal Koenig, tajnik sinode Rubin in brazilski nadškof Lorscheider.

Pavel VI. je poudaril, da je preučevanje razmer, v katerih živi in dela Cerkev, dolžnost njenih pastirjev. Pomeni nadaljevanje Kristusovega dela in je hkrati odgovor na potrebe današnjega človeka. Cerkev se z z evangelijem obrača na vse ljudi, ne glede

na raso, zgodovinsko ali zemljepisno razsežnost, saj je po svojem bistvu misijonska.

Zdi se, tako je nadaljeval, da današnji čas in razmere niso najbolj naklonjene širjenju evangelija. Kristjani se zavedamo, da moramo spoštovati človekovo osebno svobodo, ohranjati in obvarovati verske vrednote različnih narodov. Sinoda bo zato skušala rešiti vprašanje, kako uskladiti dve na videz nasprotni nalogi: dialog in splošno misijonsko poslanstvo.

Prav tako bo treba, je poudaril sv. oče, določiti odnos med evangelizacijo in delom za razvoj človeškega napredka. Poslanstvo, ki ga je Kristus zaupal svoji Cerkvi, sicer ni političnega, gospodarskega ali družbenega reda; cilj, katerega ji je določil, spada namreč v verski red. Toda prav iz tega verskega poslanstva samega pritekajo naloge, luči in moči, ki morejo pomagati k temu, da se družba gradi in utrjuje v skladu z božjo postavo.

V tej zvezi je papež spomnil na vlogo sredstev družbenega obveščanja. Na tem področju res ne bi smeli izgubljati časa, je poudaril. Evangelizacija mora biti odprta, sodobna, to pa pomeni trdo delo, temeljito vzgojo, sodobno organizacijo.

Končno je vse zbrane opogumil k zaupanju in optimizmu, k zaupanju, saj je vendar z nami Kristus. Marija pa nam je vedno pripravljena pomagati.

MOLITVENI NAMEN ZA JANUAR

Splošni: Molimo, da bi se v skladu s svetim letom z iskrenim spreobrnjenjem zares pospeševal pravi ekumenizem.

Misijonski: Molimo, da bi mlade Cerkve z vcepitvijo evangelija v svoje lastne kulture izražale veseljnost krščanskega sporočila.

Nadškof Lorscheider, eden izmed najuglednejših braziljskih pastirjev, je na voljo sv. očeta prikazal stanje današnje Cerkve. Razvil je pozitivne in negativne strani. Predavanje je bilo nekak uvod v četrto sinodalno zasedanje.

Dva dela četrtega sinodalnega zasedanja

Po bogatem uvodnem dnevu je prišla na vrsto tema nove sinode: evangelizacija sodobnega sveta. Razpravljanje moremo razdeliti na dva dela: praktičnega in teoretičnega. Praktični je nakazal izkušnje o evangelizaciji v sodobnem svetu, še bolj točno: orisal je razmere v svetu, peterih kontinentov, držav, kjer Cerkev seje božjo besedo. Teoretični del pa je osvetlil evangelizacijo z lučjo vere. O prvem delu so govorili od

Poljski kardinal
Štefan Višinski

30. septembra do 7. oktobra in potem še 8. popoldne ter 10. in 11. oktobra. Ostali čas pa je bil posvečen drugemu delu razpravljanja.

Oznaka sodobnega sveta

Sodobni svet, v katerem mora Cerkev učiti Kristusovo resnico, je opisalo nad 100 sinodalnih očetov. Poleg petih referatov o posameznih kontinentih sveta, je prišla na vrsto še podoba življenja v Vzhodnih Cerkvah. Za to je bil naprošen libanonski škof Doumith. Govoril je 30. septembra. Na izrecno željo kardinalov-delegatov sinode, predvsem verjetno kardinala Koeniga, predsednika tajništva za neverne, je bil naprošen za poročilo o Cerkvi „v posebnih razmerah“, pod komunizmom poljski kardinal Višinski.

Po referatih se je najprej razvila debata pred vsemi sinodali, nato v 12 jezikovnih skupinah in končno spet pri skupnem zasedanju.

Pakistanski kardinal Joseph Cordeiro je podal sintezo razgovorov prvega dela sinode. Med drugim je opisal stanje današnjega sveta in Cerkve, nakazal poslanstvo in orisal pozitivne in negativne elemente.

Stanje današnjega sveta: Proces sekularizacije je svetoven pojav. Pozitiven je toliko, kolikor pokaže vrednost zemeljskih reči. Negativen pa v tem, ker taj nadnaravo. S sekularizmom je v ozki

zvezi ateizem, brezboštvo, ki se nagloma širi v nekdanj krščanskih deželah, pa tudi sredi tretjega sveta zavzema vedno večji obseg. Ateizma se predvsem oprijemlje študirajoča mladina, intelektualci in v mnogih krajih delavske množice. Industrializacija, urbanizacija, znanost in tehnika imajo vsak dan močnejši vpliv. Ponekod, zlasti v Aziji, je Cerkev kot mala čreda sredi starih azijskih ver, ki se tesno oprijemljejo narodov. Tretji svet: Afrika, Latinska Amerika in Azija — hrepeni po svobodi, išče rešitve, hoče napredovati.

Cerkev v svetu, ki bo kmalu štel štiri milijarde prebivalcev, kaže dvojno podobo. Podobo re-

Kardinal Julius Döpfner,
predsednik nemške škof. konference

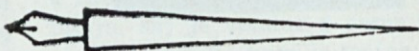
ševanja in skrbi za uboge in nevedne ter podobo, da je še vedno mnogim narodom tujka, preveč zapadne, premajhen odsev božje podobe, preveč avtoritativna.

Poslanstvo Cerkev. Globoko razgledani pakistanski kardinal je v jasnih besedah dejal: Treba je nazorno povedati, kaj pomeni beseda evangelizacija. Cerkev naj spoštuje in z razumevanjem upošteva zdrave kulturne in verske tradicije narodov. Ljudska verovanja je treba očistiti. K evangelizaciji spada celotni napredek človeštva. Težko je delo z ateisti, predvsem v komunističnih državah, kjer imajo oni vso oblast. Cerkev pa je brez svobode.

K oviram evangelizacije moremo šteti še: zmedo v veri, pomanjkanje apostolskega duha, neupoštevanje avtoritete, pomanjkanje nadnaravnega duha, napadi na družino itd. Pozitivne strani današnje dobe pa so: obnova življenja po 2. vatikanskem cerkvenem zboru, zavest navzočnosti Sv. Duha v Cerkvi, mala občestva, želja po molitvi, večja odgovornost laikov, vključevanje redovnikov v dušno pastirsko delo, želja po obnovi, zedinjenja itd.

(Konec prihodnjič)

dr. Alojzij Starc

VI. narodni evharistični kongres v Salti

V maju leta 1973 so argentinski škofje, zbrani na konferenci v San Miguelu, sklenili sklicati za leto 1974 narodni evharistični kongres. Odločitev ni bila lahka v tedanjih nemirnih in nejasnih časih. Argentina je pred nastopom in ob nastopu nove vlade doživljala velike spremembe in globoke pretrese. Vendar je med škofi zmagala večinska težnja, ki se je naslanjala na idejo, da je prav v teh težkih časih potrebno, da se narod zateče h Kristusu v Evharistiji.

Tako so škofje ob napovedi kongresa tudi jasno povedali, ko so med nameni izrekli, da bo ta kongres spomin na mednarodni evharistični kongres, ki je bil leta 1934 v Buenos Airesu; da bo javno izprijanje vere in zahvale naroda Kristusu v evharistiji za vse milosti, ki jih je narod prejel; da naj bi bil „pastoralna mobilizacija, ki naj okrepi in popelje naše krščansko življenje v dvojni smeri vere in ljubezni, osebne in družbene“; in končno je bil namen kongresa tudi „solidarni prispevek argentinski družbi v tem odločilnem trenutku, polnem nujne potrebe bratskega sožitja in narodne sprave“. Prav zaradi tega je bilo tudi geslo kongresa „Sprava v Kristusu“.

Kakor je bilo sklenjeno, se je delo pričelo takoj. Medtem ko so v severni Salti vse organizirali za izvedbo kongresa letošnjega oktobra, so v posameznih škofijah krajevni pastirji v pismih pozivali vernike na dostojno pripravo; in v mnogih krajih so organizirali krajevne evharistične kongrese. Spodbujali so k večjemu češčenju presvete evharistije in k pogostemu prejemanju svetega obhajila.

„Spremeniti moramo naše stališče“, je zabijčeval nadškof iz Salte, Carlos Mariano Pérez, „in preiti v stališče Kristusa. Kristusa na križu, ko razpne svoje roke, ne da bi izključil nikogar, in Kristusa v evharistiji, kjer se nam daje, da bi mi resnično vedeli, kaj je ljubezen. Tista ljubezen, ki se daje vsak dan, neprenehoma“.

Pretekel je čas priprave. Med šestim in trinajstim oktobrom preteklega leta se je odvijal v Salti evharistični kongres. Bil je teden poln izrednih doživetij, globokega verskega zanosa. Evharistično ozračje se je vdihavalo povsod: ob kongresnem oltarju, po cerkvah, pa tudi po vseh ulicah mesta, okrašenega s papeškimi in argentinskimi zastavami in s plakati z evharističnimi motivi. Zlasti je bilo ganljivo gledati skupine mladih ljudi, ki so hodili po mestu

med prepevanjem priložnostnih pesmi in vzklikanjem. Globoko se je na kongresu premišljevala evharistična skrivnost. V osrednjih svečanostih in obrobnih prireditvah se je utrjevala vera in češčenje presvete evharistije.

Vsak sloj, vsaka skupina je imela priliko in določen čas, da se je posebej posvetila evharističnemu življenju: družine in laiki, bolniki in trpeči, duhovniki, redovniki in redovnice, člani oboroženih sil, otroci in mladina, delavci, verni domači hribovci, vsi romarji, vse skupine, in končno povezani domovina in Cerkev.

Nenehno so škofje in duhovniki v pridigah naglašali važnost evharistije, evharističnega češče-

nja in življenja prav za današnji čas. Najlepše je celotno spodbujanje povzel papežev legat za današnji čas Silvio Oddi, ko je v sklepnem nagovoru zatrjeval:

„Evharistija je naš predmet. Trudimo se, da jo spoznamo bolje, in ko jo spoznamo, da jo vzljubimo še bolj, in da okušamo to jed življenja: kruh iz nebes, ki pospešuje edinost Cerkve in je za nas življenjska sila. Ni mogoče dojeti krščanstva le kot suh skupek zapovedi, čeprav so lepe in segajo do srca; še manj moremo razumeti Kristusovo oznanilo le kot blesteč nauk: njegovo oznanilo je povabilo k življenju v ljubezni, intimnemu in resničnemu življenju z Očetom. In mi, Cerkev, smo udje

Prvobhajanci v cerkvi Marije Pomagaj, 1. decembra 1974.

(foto' Jože Tomažević)

tega telesa, smo novo človeštvo, ki v dolgi procesiji roma v večno življenje, na čelu s Kristusom, ki je glava. On živi in deluje v ljudeh, po veri in po zakramentih, neugasljivih studencih milosti, med katerimi je največji zakrament ljubezni, evharistija, luč, kažipot, opora krščanskemu življenju na poti po zemlji.“

Prav tako pa je bilo poudarjeno dejstvo, da je treba tudi blaginjo argentinskega naroda in družbe graditi na evharističnem češenju. To je bilo razvidno iz besed papeža Pavla VI., ki je v svoji poslanici kongresu dejal: „Goreče želimo, da bi moč, luč in ljubezen, ki izžarevajo iz evharistije, spremenile v tolažljivo resničnost vse želje in pričakovanja, tako da bi zgradile v nelahkih trenutkih, v katerih živimo, resnično pomirjenje v Kristusu vse argentinske družbe.“

Čeprav je bil kongres evharističen, pa ni mogla izostati na njem marijanska pobožnost. Ta je prišla do izraza zlasti ob pobožnosti, katera so se udeležili domačini, prebivalci s hribov, s svojimi „misa-chicos“, družinskimi svetnički. Večina teh prenosnih oltarčkov je posvečenih Mariji.— Pa tudi sveti oče je v svoji poslanici izrazil: „Ko vam pošljemo našo besedo spodbude, da bi vedno vztrajali na poti ljubezni in bratstva, ki najde svoj najvišji izraz v evharistiji, priporočimo Gospodu te ramene, po posredovanju presvete Čudežne Device; naj ona, naša

mati in mati Cerkve, pripelje vse k svojemu Sinu, in naj se v njem čutite resnični bratje, solidarni drug z drugim.“ — In začetni slavnosti kongresa je predsedoval kip Čudežne Device, katero vsa Salta pa tudi ostala dežela izredno časti.

Kongres pa je imel velik uspeh tudi iz zunanjega vidika. Ogromno število romarjev, ki je iz vse države prihitelo v Salto (po nekaterih računih je število prišlo do 40.000), je gotovo dokaz žilavosti argentinskih vernikov. Ni lahko v tako oddaljen kraj, kot je Salta, ena najsevernejših argentinskih provinc, pripeljati za več dni, cel teden, tolikšno število vernikov vseh starosti, tudi obilo mladine, ki glasno in neustrašno javno izpovedo svojo doživeto vero v Kristusa-evharistijo. Romarji so bili tesno povezani z domačimi verniki, katerih udeležba je bila tudi izredna, saj je na nekaterih slovesnostih število vernikov presegllo 140.000 ljudi.

Geslo kongresa je bilo „Sprava v Kristusu“. To spravo so doživeli verniki, ki so se oktobra zbrali v Salti. Doživeti pa ga moramo tudi vsi, ki v evharističnem Kristusu vidimo vir vseh milosti. In to ne le za dobo kongresa, temveč stalno, posebej pa še v tem svetem letu. Saj je bil lepi kongres v Salti posvečen tudi temu letu, v katerem naj človeštvo znova najde svoj smisel v Bogu in v njegovem Sinu, v Kristusu in presveti evharistiji.

Tone Mizerit

X. kongres

Mednarodne zveze

katoliškega tiska v Buenos Airesu

Od 17. do 23. novembra se je vršil v Buenos Airesu kongres Mednarodne zveze katoliškega tiska (UCIP). Resolucije kongresa so prispevek katoliškega tiska kodeksu — pravilniku — o časni-karski etiki, ki ga pripravlja UNESCO.

UCIP — Mednarodna Zveza ka-toliškega tiska je bila ustanovlje-na 1923 in je ena najstarejših mednarodnih katoliških organi-zacij. Njeni kongresi so zasedali v Bruslju (1930), Rimu (1936 in 1950), Parizu (1954), Dunaju (1957), Santanderu (1960), New Yorku (1965), Berlinu (1968), Luxemburgu (1971). Tokrat je bilo prvič, da se je ta kongres vršil v Južni Ameriki. Na njem se je zbralo petsto katoliških čas-nikarjev iz vseh delov sveta. Vsa zasedanja kongresa so bila v po-slopju Centro Cultural General San Martín, ki ga je občina mesta Buenos Aires dala na razpolago.

Za slovesno otvoritev kongresa so se vsi navzoči udeležili svete maše, ki jo je daroval papežev legat na kongresu monsignor An-drea Deskur, predsednik papeške-

ga odbora za javna občila. Na otvoritvi so bili navzoči med dru-gimi tudi buenosaireški nadškof koadjutor msgr. Juan Carlos Aramburu, minister za kulturo in vzgojo dr. Oscar Ivanissevich, predsednik Mednarodne zveze ka-toliškega tiska Jean Gelamur, predsednik Odbora za organizaci-jo kongresa duhovnik Luchía Puig. Navzoče je pozdravil tudi župan občine mesta Buenos Aires.

Glavna misel kongresa je bila: Etika v časnikarstvu. O temi je govoril predsednik Jean Gelamur. Naglašal je važnost, da je tisk v službi družbe, poudarjal je svo-bodo izražanja in pluralizem v tisku.

Otvoritveni del kongresa je za-ključil papežev poslanec msgr. Andrea Deskur, ki je govoril o važnosti kongresa, poudaril soli-darnost z Južno Ameriko ter se spomnil besed papeža, ki jih je govoril časnikarjem, kjer omenja, da mora časnikar ljubiti resnico, pravico, ponižnost, ter imeti smi-sel za dialog.

Isti dan so odprli razstavo pod naslovom: „Katoličani in

tisk.“ Prvič v zgodovini kongresov je bila vzporedno s kongresom.

Drugi dan je bil glavni govornik duhovnik Lucien Guissard, šef uredništva katoliškega dnevnika „La Croix“ iz Pariza ter profesor na univerzi Lovaina. Podal je temo: „Temelji za krščansko razmišljanje o etiki časnikarstva.“ Trdil je, da je krščanska vest glavna točka, na katero naj se opira etika časnikarjev. Vendar pridejo v poštev, zaradi značilnosti poslanstva časnikarjev, še drugi elementi. V razmerju čitatelj—pisatelj, zadnji izgublja na svojem nadkriljevanju. Razen tega ni časnikarstva, ki na neki način ne bi bilo ideološko, ker v vsem, kar piše, vedno brani neko filozofijo. Vendar etika zahteva poštenosti, duha razgovora in spoštovanje človekove osebnosti. Časnikar si mora prizadevati, da premosti dvomljive načine poročanja in napake v obveščanju. V nedognanih stvareh katoliški časnikar ne sme poročati, kakor da govori v imenu evangelija. Družbena občila morajo služiti družbi, ne od iskanje človeka, človeštva z Bogom.

Naslednji dan je vodil konferenco dr. Mariano Grondona, doktor prava in socialnih ved, univerzitetni profesor in časnikar raznih južnoameriških publikacij. Govoril je o socioloških pogledih na časnikarsko etiko. Tudi on je poudarjal, da je najvažnejša dolžnost časnikarja, širiti resnico in

obveščati družbo. Vendar naleti časnikar v današnji družbi na omejitve. Država ali podjetja strogo nadzorujejo družbena občila in onemogočijo časnikarjem izpolniti najvažnejšo dolžnost, ki jim jo nalaga moralni čut.

Ta dan so tudi prebrali poslanico tajnika svetega sedeža kardinala Villota predsedniku Mednarodne zveze katoliškega tiska.

Tema govora naslednjega dne je bila: „Politični problemi in časnikarska etika,“ ki jo je pripravil Flaminio Piccoli, direktor časopisa „L' Adige“ iz Trente v Italiji. Naglašal je svobodo tiska in izražanja ter poudaril, da zaradi svojega mnenja nihče ne bi smel trpeti preganjanja.

22. novembra je bil na volitvah izvoljen za novega direktorja Mednarodne zveze katoliškega tiska Louis Meerts, direktor „Gazet von Antwerpen“, katoliškega dnevnika iz Amberes — Belgija, za novega tajnika pa Pierre Chevalier, direktor Mednarodnega središča za reportažo in obveščanje v Švici.

Na koncu so bile podane resolucije kongresa, ki so povzetek vsebine govorov.

Naslednji dan so udeleženci kongresa romali v narodno svetišče v Luján, kjer je daroval sveto mašo nadškof iz Córdoba kardinal Raúl Francisco Primatesta, in s tem je bil kongres zaključen.

Kongres je bil pomemben dogodek in je poleg domačih časnikarjev zbral blizu 300 delegatov iz 36 dežel. Tema, ki so o njej ude-

leženci razpravljali, je bila obširna in je sprožila bogato izmenjavo mnenj. Zaključke bodo izdelali in uredili v **tekst**, ki bo lahko bistvene važnosti za izdelavo dokumenta UNESCO, ki ima na programu za tekoče leto pripravo etičnega kodeksa za časnikarski poklic.

Ne gre toliko za natančno in formalistično izdelavo pravil, marveč za izdelavo sprejemljivega okvira, v katerem bi se lahko zaščitila in razvijala družbena občila, ki so dandanes nesporno eno značilnih znamenj našega časa.

V tej smeri so se odvijala razpravljanja kongresa. Nič čudnega ni bilo, če so prihajala na površje osrednja vprašanja, ki se tičejo današnjega človeka. Razmišljanja so vseskozi osvetljevala vlogo kristjanov, ki delujejo pri družbenih občilih, in vlogo katoliškega tiska. Tisk mora biti v službi človeka, ki ima pravico, da je obveščen in da lahko izraža svoja mnenja.

Z vso odkritostjo je prišlo do izraza široko pluralistično pojmovanje, ki vodi v človeški družbi k spoštovanju različnosti presojanj in izražanj in v Cerkvi k sprejemanju različnih pastoralnih dopustnih načinov delovanja. Kongres je priporočil, naj nihče ne istoveti svojih opredelitev z evangelijem in naj evangelija ne spreminjajo v ideologijo.

Zaključki

Krščansko pojmovanje časnikarstva pomeni, da ima to svoj

navdih v vrednotah evangelija, to se pravi predvsem v ljubezni do človeka z vidika njegove večnostne usode, da je v obrambi slabotnih in še posebno tistih, ki morajo molčati.

Na ta način je časnikar priča in obenem zaradi svojega obveščanja tudi pričevalec. Zaradi tega se mora čutiti odgovornega pred bralci in biti v njihovi službi ter jih obveščati o vsem, kar se dogaja v človeški družbi. V tej družbi, ki je oziroma ki naj bo pluralistična, mora časnikar spoštovati različna mnenja, sodbe, izražanja.

Ker je tisk po besedah svetega očeta „kritična vest družbe“, se časnikar v svoji službi ne sme prodajati. Njegovo delo je možno v vsej polnosti le v svobodi, kjer ga ne omejujeta ne gospodarska moč ne politična oblast.

Deseti kongres UCIP zahteva, da se s političnimi dejanji in z zakonodajnimi ukrepi podpre obveščevalna sredstva, katerih nujni pluralizem je dandanes ogrožen zaradi koncentracijskih procesov. Razen tega vabi vlade, naj spoštujejo demokratična načela 9. člena svetovne deklaracije o človečanskih pravicah, ki jo je razglasila Organizacija Združenih narodov. Zaveda se svoje odgovornosti do človeške družbe, zato bo UCIP vedno obsodila vse napade na pravico do iskanja, izražanja in širjenja informacij.

Metka Mizerit

„Jaz sem Gospod, tvoj Bog... Ne imej drugih bogov!“

Bog je na sinajski gori dal izvoljenemu ljudstvu 10 zapovedi. Ker pa te zapovedi — če izvajamo zapoved o praznovanju sobotnega dne — vsebujejo osnovne norme naravnega zakona, vežejo dejansko vse človeštvo. Vsi ljudje imamo namreč iste bistvene odnose do Boga in do sočloveka. Zato 10 zapovedi veže vse ljudi, kristjane

in pogane, otroke in odrasle. Vest je tisti skrivnostni glas v človekovi notranjosti, po kateri se nam javlja ta naravni zakon in nas moralno sili, da se mu svobodno podredimo.

Božje zapovedi se delijo v dve skupini. Prve tri urejajo človekov odnos do Boga, ostalih sedem pa človeku javljajo, kakšen mora biti

Od 18. do 20. oktobra je 44 slovenskih župnikov opravilo duhovne vaje v zavodu Marije Pomočnice v San Miguelu (foto Helena Malovrhova)

njegov odnos do sočloveka. Kristus zapovedi ni odpravil, le izpolnil jih je. Med drugim je pokazal, kako so te zapovedi le naravni izraz dveh osnovnih norm človekovega življenja, namreč ljubezni do Boga in do bližnjega. Na teh dveh zapovedih sloni „vsa postava in preroki“ in kdor ti dve zapovedi izpolni, je izpolnil vso postavo. Deset zapovedi je namreč le podrobnejša odločitev, kako naj človek izkazuje svojo ljubezen Bogu in bližnjemu. Zato lepo pravi sv. Avguštin: „Ljubi in delaj, kar hočeš!“ Kdor namreč ljubi, ta ne bo mogel ničesar storiti, kar bi žalilo ljubljeno bitje.

„Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ne imej drugih bogov poleg mene“. tako sveto pismo izrazi prvo božjo zapoved. Kaj je njena vsebina, k čemu nas obvezuje, kaj nam prepoveduje?

BOGOČASTJE

Obvezuje nas k dejanjem bogočastja, prepoveduje pa nam, da bi bogočastje izkazovali komu drugemu kot edino pravemu, resničnemu Bogu ali pa pravemu Bogu na nepravi način. Pravi red zahteva, da človek prizna Boga za to, kar je, namreč za svojega Stvarnika in absolutnega Gospoda. Temelj vsake kreposti in vir njene obveznosti je neko dejansko stanje in dolžnosti, ki iz njega potekajo. Kaj je bolj naravno in pravilno, kot to, da človek prizna svoj izvor, ki je v Bogu, kateremu dolguje svojo bit, popolnosti in življenje!

In ker je On njegov stvarnik, je človek od njega po vsej svoji biti tudi vsak trenutek odvisen. Bog stvari namreč ni samo ustvaril, potem pa je takorekoč prepustil sami sebi. Bog stvari tudi neprestano vzdržuje v biti, sicer bi izniknile v nič, iz katerega so bile priklicane. Tako je vse stvarstvo, s človekom na čelu, popolnoma in vsak trenutek odvisno od božje stvariteljske moči in dobrote.

Iz tega dejstva izhaja torej za vse stvarstvo, posebej seveda za človeka, moralna dolžnost, da to svojo odvisnost veselo in hvaležno prizna. To hvaležno in veselo priznanje je bogočastje. Teh bogočastnih dejanj pa človek Bogu ne bo izkazoval samo v svoji notranjosti, v svojem srcu, ampak jih bo čisto naravno skušal javiti tudi na zunaj. Kar namreč človek doživlja v notranjosti, skuša redno pokazati tudi na zunaj, z besedo, kretnjo, včasih s petjem in podobnim. Popolnoma v skladu s človekovo naravo je, če človek Bogu izkaže spoštovanje, čast in ljubezen tudi z zunanji dejanji. In sicer je vsako dejanje, ki Boga ni nevredno, lahko v službi bogočastja. Najbolj običajni izrazi bogočastja pa so: molitev, petje, poklek in priklon, procesija in kulturni ples, prisega in daritev. Vse to so izrazi in načini, s katerimi človek izkazuje Bogu priznanje njegove veličine in svoje popolne odvisnosti od njega.

Seveda je pri bogočastnih dejanjih glavno notranje razpolože-

nje, človekovo srce. Brez tega ni pristnega bogočastja. Jedro človekove osebnosti mora priti do izraza v zunanjih dejanjih. Brez tega notranjega elementa ni pravega bogočastja, kot ni človeka brez duše. Brez notranjega elementa bi bile vse zunanje bogočastne formule le varljiv videz. A ker je človek tudi po telesu in po svoji socialni naravi od Boga, zato je prav in primerno, da vsaj včasih pri bogočastnih dejanjih sodeluje tudi telo in da jih človek vrši tudi v skupnosti z drugimi.

Toda ne le človek, tudi vse ostalo stvarstvo prejema od Boga svoj bit in je od njega tudi vsak čas popolnoma odvisno. Seveda

brezumno stvarstvo ni zmožno dati Bogu zavestnega bogočastja. Proslavlja Boga le s tem, da kaže človeku svoje popožnosti in ga tako vabi, da hvali in občuduje njegovega stvarnika. Ko nevedé in nehoté izvršuje veličastni božji načrt, po katerem se svet razvija, proslavlja božjo veličino. Podobno kot stvaritve velikih umetnikov nemo, hkrati pa vendar zelo zgovorno govorijo o njihovem stvariteljskem talentu, tako stvarstvo proslavlja božjo dobroto, moč in lepoto. Človek, v čigar prid je Bog neposredno ustvaril vse snovno stvarstvo, naj bi kot svečenik tudi v imenu tega stvarstva Bogu dal dolžno čast in slavo. Tako je

Na proslavi srebrnega jubileja Šlomškove šole v Ramos Mejía so nekdanji in sedanji učenci izvedli tudi odrski prikaz „Šest postaj Šlomškove šole“ na besedilo dr. Tineta Debeljaka (foto Marjan Šušteršič)

sv. Frančišek v imenu sonca in zvezd, rastlin in živali, voda in gorá zapel Bogu prelepo sončno pesem. Posodil je takorekoč nememu stvarstvu svoja usta in svoj glas, da so po njem Bogu zapeli hvalospev ljubezni in hvaležnosti.

MALIKOVANJE

Prva zapoved pa človeku tudi prepoveduje izkazovati najvišje češčenje komu drugemu kot edino pravemu Bogu. Človek se na dva načina lahko pregreši proti tej prepovedi. Najprej s tem, da izkazuje božje češčenje čemu, kar ni Bog. To je malikovanje. Bog se že v stari zavezi pritožuje, kako je njegovo izvoljeno ljudstvo zapustilo njega, pravega Boga, Boga Abrahama, Izaka in Jakoba, in se obrnilo k lažnim bogovom, ki jih je našlo pri svojih poganskih sosedih. Malikovalstvo še ni izumrlo, dobimo ga še danes pri mnogih primitivnih človeških rodovih. Toda tudi „prosvetljeno“ človeštvo ni prosto tega greha. Njegov greh je, ker je bolj zavesten, le še večji. Ti maliki modernega sveta se imenujejo: denar, čast, užitek, oblast. Njih zadnji temelj pa je egolatrija — češčenje samega sebe. Človek je sebe postavil na božje mesto, njemu naj bi služilo vse stvarstvo, in tudi Boga, če ga sploh še prizna, skuša uslužiti sebi. Tem malikom se klanjajo kot najvišjim življenjskim vrednotam premnogi današnji ljudje. Zanje živijo in delajo, imajo jih za najvišji cilj

življenja. Zato je to pravo malikovalstvo, zavrženje edino pravega Boga.

Človeška hudobija in zaslepljenost pa dosega na tem področju svoj višek v tem, da nekateri božje češčenje izkazujejo najhujšemu sovražniku Boga — satanu samemu. V moderni dobi namreč obstoje kultne družbe, ki vršijo na najbolj bogokletne načine satanov kult.

Drugi greh proti prvi božji zapovedi pa je praznoverje, ko se sicer daje čast pravemu Bogu, a na nepravi način. Tudi v življenju premnogh kristjanov najdemo še elemente tega poganskega praznoverja. Ni mogoče našteti niti približno vseh oblik praznoverja, ki tem bujneje uspeva, čim večja je verska nevednost. Čim bolj se človek oddalji od bistvenega v bogočastju, tem večjo važnost pripisuje obrobim stvarjem in od njih pričakuje učinkov, ki jih ne sami po sebi ne po božji obljubi ne bi smeli pričakovati.

Prvi zapovedi je Bog dodal blagoslov in grožnjo, da bi človeka vzbudil k njenemu izpolnjevanju: „Jaz, tvoj Bog, sem ljubosumen Bog, ki kaznujem hudobijo očetov na otrocih do tretjega in četrtega rodu tistih, ki me sovražijo, in izkazujem usmiljenje skozi tisoč rodov tistim, ki me ljubijo in izpolnjujejo moje zapovedi“ (2 Mojz 20, 5).

Dr. Alojzij Kukovica

Sv. Janez Bosko

Papež Pij XI. je dejal na velikonočno nedeljo 1. aprila svetega leta 1934 ob razglasitvi don Boska za svetnika: „Pri don Bosku se naravno ne da razumeti brez nadnaravnega. Don Bosko je svetnik, pri katerem je nadnaravno postalo nekaj naravnega in vsakdanjega.“ Vzporedno s to izjavo postavimo še besede liberalnega piemontskega ministrskega predsednika Kamila Cavourja, ki je don Bosku veliko pomagal pri oskrbi zapuščenih mladine: „Don Bosko je največji delavec 19. stoletja.“ Kljub izrednim nadnaravnim darovom in včasih čudežnim posegom božje previdnosti se je don Bosko toliko trudil za vzgojo zapuščene mladine in za duhovno rast krščanskega ljudstva, da je dolga leta spal samo po štiri ure na dan ter je za uresničenje božjih navdihov uporabil dnevno do dvajset ur. Samo izredna božja pomoč, posebni naravni darovi, ki dostikrat mejijo na genialnost, in skoraj legendarna delavnost morejo razložiti izredna dela, ki jih je opravil don Bosko v 73 letih svojega življenja. Janez Melhior Bosko se je rodil 16. avgusta 1815 v revni vasi in v mogoče še bolj revni hiši v vasi Becchi, kakih 60 km jugovzhodno od Turina, glavnega mesta v Piemontu, v sedanji Italiji.

Mati Marjeta je bila drugič poročena s Frančiškom Boskom. Iz prvega zakona je imela sina Antona, zaradi katerega je Janez moral kmalu iz rojstne hiše, iz drugega zakona pa našega Janeza Melhiorja in Jožefa, ki je imel brata Janeza silno rad.

Ko je bilo Janezku komaj dve leti in pol, mu je za pljučnico umrl oče. Janezek je hotel k očetu, ki je ležal na mrliškem odru. Tedaj ga mati vzame v naročje in mu reče: „Ubogi otrok, saj nimaš več očeta.“ To je prizor in prve besede, ki se jih je don Bosko spominjal iz svoje mladosti. To doživetje v veliki meri razloži kasnejšo don Boskovo skrb za zapuščeno mladino, saj je bil sam od najnežnejših let sirota in je iz skušnje vedel, kaj pomeni človek, če nima očeta.

Mati Marjeta je ostala s tremi majhnimi otroki sama. Morala je sama obdelati nekaj njivic in pokositi travnike, razen tega pa še hoditi k sosedom v dnino in tako nadomestiti umrlega moža. Časi so bili hudi, saj so Napoleonove vojske posebno v Piemontu, ki leži na poti Pariz—Rim, ropale, lovile za vojsko zmožne moške in počenjale še druga nasilja. Revezev in pohablencev je bilo kot še nikoli. Ob cestah in poljskih potih je bilo polno beračev pa tudi po-

stopačev. Bilo je kaj težko ločiti pravega reveža od prekanjenega delomrzneža. Vendar se je Marjeta v teh težkih okoliščinah znašla: obdelala je polje, skrbela za živino, hodila pomagat sosedom, vzgajala svoje tri sinove v strahu božjem in pomagala pravim revežem.

Po dolgem prerekanju s polbratom Antonom je začel Janezek v starosti devetih let o vseh svetih hoditi v poldrugo uro oddaljeno farno šolo v Capriglu. Ker so govorili doma piemontsko narečje, bolj podobno francoskemu kot italijanskemu knjižnemu jeziku, novi učenec od začetka sploh ni nič razumel. Klicali so ga za telebana iz Becchijev in se iz njega norčevali. Janez pa, ki mu je kri kaj hitro zavrela in je bil mnogo bolj razvit kot njegovi tovariši, si je s pestmi in telesno močjo znal pridobiti potreben ugled. Kaplan je nekega dne pripovedoval zgodbo o sv. Tarciziju, ki se je dal do smrti prepustiti od svojih tovarišev, samo da je ubranil najsvetejši zakrament, ki ga je nesel bolniku, in vprašal dečke, kaj bi oni naredili v podobnem primeru. Eden je odvrnil, da bi se dal za Zveličarja do smrti pobiti, drugi, da bi se izognil razkačenim tovarišem. Ko je prišla vrsta na Janeza, je odvrnil, da bi zgrabil enega okoli pasu in z njim mahaje sem in tja vse druge pognal v beg.

V noči nato je imel Janezek čudne sanje. Zdelo se mu je, da stoji na jasi pred domačo hišo. Okoli njega je bila množica fantov. Igra-

li so se. Tedaj je eden zaklel. To je Janezka tako razkačilo, da je stisnil pesti in mu prisolil zaušnico. Takoj je prišlo do pretepa. Tedaj se je pa prikazal pred hišo častitljiv gospod in rekel Janezku: „Ne s pretepanjem, pač pa s krotkostjo in ljubeznivostjo boš naredil iz teh svojih tovarišev prijatelje. Postavi se prednje in govori jim o lepoti kreposti in o grdobiji greha!“ — „Kdo pa ste, da mi ukazujete take nemogoče reči?“ je vprašal Janez. „To ni nič nemogočega. Dal ti bom učiteljico, pod njenim vodstvom se boš izuril za vse!“ Nato se je poleg gospoda prikazala v lep plašč oblečena gospa, ga prišla za roko in rekla: „Pojdi z menoj in poglej!“ Zdej je zagledal pred seboj množico divjih živali, ki so se med seboj grizle in preganjale. Gospa je rekla: „To je tvoje polje, tu delaj. Postani ponižen, srčen in krepak. Kar boš videl, da se bo zgodilo s temi živalmi, delaj z mojimi sinovi!“ In v trenutku so se divje živali spremenile v krotka jagnjeta in se mirno zgrinjala okoli gospe. Janez je vzkliknil: „Ničesar ne razumem.“ Gospa je pa dejala: „Ko pride čas, boš vse razumel.“

Brez teh sanj in brez nadaljnjih videnj ne moremo razumeti don Boskovega dela. Cel program: iz divjih živali — surovih in zapuščenih dečkov — narediti krotka jagnjeta — lepo krščansko vzgojene fante. Sredstvo: pokaži jim, kako lepa je krepost in kako grd

je greh. Metoda: ponižnost, krotkost in ljubeznivost.

Janez se je z vso silo svojega vročekrvnega značaja vrgel na delo. Vsako prosto minuto je uporabil za učenje. Na paši, pa tudi pri poljskih delih, je imel vedno knjigo v roki. Bral je in študiral. Pri vsem ga je podpiral naravnost izpopolniti tudi v rečeh, ki bi mu omogočile dostop do dečkov in fantov. Tiste čase je hodilo po vaseh v Piemontu na desetine glumačev in rokohitrcv — čarovni-

kov. Ker je bilo ob nedeljah in posebno še ob praznovanju cerkvenih patronov malo razvedrila, so bili taki spretneži povsod dobrodošli. Mladina, posebno dečki in fantje, je kar norela za njimi. Janez je bil med prvimi. Postavil se je prav spredaj in natančno opazoval vsako kretnjo in gib. Kar je videl, je potem vztrajno na domačem skednju ponavljal vse dotlej, dokler ni vsega do pičice in uspešno ponovil. Navadil se je hoditi po vrvi, skakati čez zapreke, plezati, igrati karte, spremin-

Profesorski zbor „Srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka“ v Slovenski hiši v Buenos Airesu v šolskem letu 1974. Od leve na desno so v 1. vrsti Anica Rodé, Naca Osterc (tajnica tečaja), msgr. Anton Orehar, Pavle Rant (ravnatelj), Miloš Stare, Ana Marija Klanjšček in Terezka Prijatelj; v 2. vrsti Stanko Jerebič, Marjan Schiffrer, Albin Magister ml., inž. Andrej Krečič, dr. Marko Kremžar, Franci Markež, Tine Debeljak ml. in inž. Jože Žakelj (foto Marjan Pfeifer).

jati mleko v kri, čarati iz jajc svilene rute in še celo vrsto drugih umetnij. Ker mu znanja ni manjkalo in si je posebno vesele dogodivščine dobro zapomnil, je v zimskih večerih in poleti v nedeljo popoldne vabil na svoj dom dečke in fante na veselo zabavo. Obljubil jim je, da jim bo pokazal najčudovitejše reči, oni so ga pa morali v zameno poslušati, kako jim je ponovil župnikovo pridigo ali jih poučeval v krščanskem nauku.

Pri vsem tem ni pozabil na vajo v krotkosti. Kakor je v mladosti skušal vedno s silo in pretepom doseči, da so sprejeli njegovo mnenje, tako se je zdaj toliko izpopolnil v umetnosti razgovora, da je skušal vsakega s pametnimi razlogi pridobiti za svoje mnenje. Namesto pesti in jeze sta bolj in bolj prevladovali pamet in dobrota. Prav po nasvetu skrivnostnih oseb iz prvih sanj.

Vsa njegova pridnost in prizadevnost pa nista mogli spremeniti resnice, da je bil sin uboge vdove, ki ni mogla plačevati šolanja.

Poleg vsega ga tudi polbrat Anton ni mogel trpeti, ker ni toliko delal na polju in garal kakor on. Zato si je moral Janez najprej v ljudski šoli in potem še v gimnaziji pomagati sam. Stanoval je v podstrešnih sobicah, poučeval tovariše, ki jim je šlo slabo v šoli, si služil za hrano in stanovanje s tem, da je stregel po gostilnah, pomagal kuhati v okrepčevalnicah, delal kot čevljar, kro-

jač ali celo kovač ali cerkovnikov pomočnik. Vsa mlada leta je na lastni koži preskusil, kaj pomeni študirati brez pomoči od doma. Vendar mu je pa prav to življenje pomagalo, da je do potankosti spoznal resničen boj za vsakdanji kruh in se priučil vsemu, kar more pomagati človeku, ki si je postavil za svoj cilj vzgojo zapuščene mladine.

Življenje v domači družini in posebno še čudežna videnja, ki so ga posebno v najtežjih trenutkih zapuščenosti in pomanjkanja boderila, da je vztrajal na začetni poti, so ga uvedla v globoko doživetvo versko življenje. Proti običaju tedanje janzenistične dobe je skušal iti vsak dan k sv. daritvi in obhajilu. Od matere se je navzel prisrčne pobožnosti do Marije Device. Versko življenje je vodilo tudi njegovo нравno življenje. Posebno do žensk je bil zelo previden. Nekoč je kot hlapčič pri kmečki družini moral paziti na majhno gospodarjevo hčerko. Zvečer je stopil odločno pred dekličinega očeta in dejal: „Dajte mi sto dečkov in jih bom varoval. Toda deklic nočem čuvati. Rajši zapustim vašo hišo, čeprav ne vem, kam naj bi šel.“

Ni čudno, da se je pri dvajsetih letih, leta 1835, odločil, da bo postal duhovnik. Zelo ga je vlekle v misijone. Mislil je na frančiškane. Toda njegov spovednik sv. Jožef Cafasso, ki je poznal Janezovo čudovito življenjsko pot, ga je napotil v duhovsko semenišče v

mesto Chieri. Na dan preobleke mu je mati rekla: „Ko si prišel na svet, sem te posvetila Materi božji. Danes si sprejel duhovsko oblačilo. Glej, da ga ne boš nikoli onečastil. In eno si zapomni: v revščini sem bila rojena, v pomanjkanju sem doraščala in v bedi živela celo življenje. Če boš kot svetni duhovnik kdaj postal bogat, vedi, nikdar ne bom prestopila praga tvoje hiše. To si za vedno dobro zapomni!“

Šest let pozneje (1841) je Janez Bosko postal duhovnik. Odslej so ga povsod klicali za „don“, po

naše „gospod“, kar pomeni na splošno duhovnika. Na izbiro je imel več služb, tako hišnega vzgojitelja v neki bogati družini s tisoč lirami plače na leto v Genovi, ali za kaplana v Murialdu ali Castelnovu. Toda mati je dejala: „Kaj bo moj Janez v hiši bogatih ljudi? Kaj bo s tisoč lirami? Samo dušo bo prodal!“ In spet je don Bosko po nasvetu sv. Jožefa Cafassa stopil v višjo bogoslovno šolo za dušnopastirske vede v Turinu. Tu naj bi se po šestih letih bogoslovnega študija izpopolnil v dušnopastirskih metodah industrijskega

Abiturienti „Srednješolskega tečaja ravn. M. Bajuka“ v šolskem letu 1974. Od leve na desno v 1. vrsti: Irena Urbančič in Irena Potočar; v 2. vrsti: Ani Marinčič, Marta Malovrh, Pavla Tomaževič, Marija Krajnik, Helena Jože Korošec, Darinka Zorec, Jaka Kocmur, Helena Loboda, Tone Marín Fink, Metka Vasle, Anči K čar; v 3. vrsti: Oskar Pregelj, Ani Groznik, in Marko Melé (foto Marjan Pfeifer)

velemesta. Kakor drugod po svetu. v Severni Ameriki, na Francoskem, v Nemčiji, v Avstriji in na Češkem, se je na začetku preteklega stoletja tudi v Padski nižini in posebno v Turinu začela razvijati industrija. Zidali so tovarne in s podeželja je vrela množica revnih in dela pa dobička željnih ljudi v mesta. Ni bilo še delavske zakonodaje in podjetniki so izkoriščali mlade ljudi in fante, ki niso imeli ne stanovanja ne dela ne beliča v žepu. Če se niso podvrgli njihovim zahtevam, so jih vrgli na cesto (prav v teh letih je Karl Marx pisal svoje revolucionarne spise in kritiko tedanje družbe; 1843 je v Parizu začel izdajati prvi revolucionarni delavski list, 1847 razvil lastni program in 1848 izdal manifest na delavski razred). Tako je bilo po turinskih ulicah nešteto brezposelnih mladcev, ki so samo zato, ker so bili lačni in brez strehe, kradli in uganjali še druge hudobije. Zato so prišli dostikrat zaradi prave človeške nuje v zapor in celo na vislice. Ker je sv. Jožef Cafasso gojencem Pastoralnega inštituta svetoval, da bi za svoje praktično znanje hodili v ječe, je tudi don Bosko hodil dvakrat na teden v eno izmed turinskih ječ in se tam seznanil s človeško bedo. Še posebno pa je uvidel, da je v dobi industrializacije moška mladina izpostavljena izrednim nevarnostim v verskem, nravnem in gospodarskem pogledu. Te fante je mogoče rešiti samo tako, da jih

duhovnik zbira ob nedeljah in praznikih okoli sebe in jim nudi primerno razvedrilo, obenem pa jim priskrbi primerno vajensko mesto, naredi z mojstrom ustrezno delovno pogodbo in jim da priložnost, da morejo stanovati in se vzgajati v posebnih zavodih, nalašč zanje ustanovljenih. Don Bosko je imenoval take zavode „oratorije“.

Na Brezmadežno l. 1841 je don Bosko začel s takim oratorijem. Vcerkvi sv. Frančiška Saleškega je našel Jerneja Garellija, zidarskega vajenčka, ki je prišel brez beliča v žepu, sirota, brez stanovanja in hrane v Turin za zaslužkom. Kot zidarski vajenec dela v decembru ni mogel dobiti. Bil je ves premražen, izstradan in raztrgan. Don Bosko ga je povabil k sebi na stanovanje in mu naročil, naj privede s seboj še tovariše, ki so bili v podobni stiski. To je bil začetek velikega dela don Boskovih oratorijev, ki še danes v predmestjih velikih industrijskih mest zbirajo na tisoče fantov brez doma in prave zaposlitve in jih skušajo pripraviti za življenje. Videnja iz prvih sanj, ko so se pred njegovimi očmi divje živali spreminjale v krotka jagnjeta, so se začela uresničevati.

Ker je papeževa cerkvena država italijanske nacionaliste ovirala pri združitvi vseh dežel v enotno italijansko državo, so se posebno liberalni krogi zarotili proti Cerkvi. Prišlo je do trenja med Cerkvijo in državo. Zapirali so seme-

nišča in odstavljali škofe. Župnije so ostale brez duhovnikov in škofije brez pastirjev. Zato je don Bosko začel ustanavljati poleg oratorijev za delavsko mladino še zavode za fante, ki naj bi postali duhovniki. Obenem pa je znal s svojim duhovitim in šegavim značajem pokazati vsem, da nikomur noče nič žalega, temveč želi vsem v vsem pomagati. Ker je za zdrževanje svojih ustanov potreboval silo denarja, si je poiskal prijateljev tako pri plemstvu kakor tudi pri državni oblasti. Papež ga je začel uporabljati za posrednika med državni nastajajoče italijanske države in svojo vlado. Don Bosko je lepo, pa čisto nazor-

no povedal, da naj Cerkev ne brani predvsem svojega političnega ugleda in svetne oblasti, temveč naj se posveti posvečevanju in reševanju duš.

Don Bosko je pri svojem prizadevanju za mladino imel, rekli bi, „v zakupu božjo previdnost“. Kjer ni mogel doseči s toplo besedo in prepričljivim nastopom svojih ciljev, je posegel po nadnaravnih sredstvih, ki često mejijo na čudež: napovedovanje smrti na savojskem dvoru, čudežna ozdravljenja, branje v globini duš, prerokovanja, ki so se uresničila, in več temu podobnega. Posebno je zaupal Mariji Pomočnici, kateri v čast je ustanovil s sodelovanjem

Dijaki II. razreda „Srednješolskega tečaja ravn. M. Bajuka“ v šol. letu 1974. z razrednikom Marjanom Schiffrerjem (foto Marjan Pfeifer)

sv. Marije Mazzarello družbo za vzgojo deklic. Ta se je začela 1852 in dosegla cerkveno potrjenje 1872.

Ob sporih med papežem in državo se je močno razširila protiverska propaganda, posebno v tisku. Kot izvedenec v klasični in italijanski literaturi in kot v svetih vedah temeljito podkovan duhovnik je prijel za pero in začel izdajati za verski pouk ljudstva pisane knjižice. Ko so l. 1848 uvedli v Italiji splošno šolsko obveznost, je bilo treba ustvariti knjige za ljudske in srednje šole. Don Bosko je med drugimi napisal „Decimalni sistem“, „Zgodovino Cerkve“, „Zgodovino papežev“ in celo vrsto drugih učbenikov.

Poleg skrbi za vzdrževanje gojencev v številnih zavodih, saj jih je sprejel skoraj brezplačno, se je posvetil tudi zidavi novih cerkva. Posebno sedanja bazilika Marije Pomočnice v Turinu in bazilika presv. Srca Jezusovega v Rimu sta ga stali veliko truda. Da bi zbral sredstva, se je odpravil na pot po Franciji in Španiji. Glas o njegovi svetosti in čudežni dogodki okrog njegove osebe so privabili na ulice tisoče občudovalcev. Njegova ponižna in odkrita beseda pa je odpirala srca in pomagala njegovim ustanovam.

Ker po nasvetu svojega spovednika ni mogel iti sam v misijone, je poslal v Južno Ameriko, posebno v njen skrajni južni del, v Patagonijo, v več skupinah nad

sto misijonarjev. Toda tudi to je zahtevalo nova denarna sredstva. Zopet je prosil, zaupal v Marijo Pomočnico in spraval skupaj denar za zavode za zapuščeno mladino v daljnih misijonskih krajih.

Kot ustanovitelju dveh redovnih družin, Družbe sv. Frančiška Saleškega ali salezijancev — kratice SDB, Salezijanci don Boska — in Hčera Marije Pomočnice, ki danes štejeta skupaj 40 tisoč članov, je bilo don Bosku mnogo pri srcu, da je dal tej trumi vzgojiteljev jasna vzgojna načela. Izreden porast njegovih ustanov priča, da je don Boskova vzgoja mladine človeški naravi do potankosti prirojena, don Boskova osebnost in delavnost pa spodbuda za neutrudljivo delo v korist zapuščene mladine. Docela so se izpolnile sanje iz otroških let, ko mu je skrivnostna oseba naročila: „S ponižnostjo, krotkostjo in ljubeznijo spreminjaj pod vodstvom učiteljice, ki ti jo bom dal, volkove v krotka jagnjeta.“

Don Bosko je umrl „od telesne izčrpanosti“ 31. januarja 1888. Med blažene je bil prištet leta 1929, za svetnika pa razglašen 1934.

Salezijanci so prišli v Slovenijo leta 1901. Prva postojanka je bila na Rakovniku v Ljubljani. Sedaj imajo v Sloveniji 17 ustanov s 150 redovniki.

Dr. Valter Dermota

Človek po črki nove ustave SLR Slovenije

V februarju 1974 so v Sloveniji sprejeli novo ustavo. Prinesla bi naj več jasnosti glede dolžnosti in pravic občanov, predvsem pa utrdila vladajoči režim in obstoječi družbeni red. Osnutek ustave je bil predložen v razpravo režimskim družbenim organizacijam, ki so imele v glavnem nalogo, da prepričajo javnost o pomembnosti in važnosti predloženega osnutka. Tako na videz razgibana razprava v javnosti ni prinesla skoraj nobene spremembe predloženega osnutka, ampak je samo potrdila uradno mnenje.

Kar preseneča že na prvi pogled, je obširnost ustavnega teksta. Poleg uvoda, ki obsega 21 strani, šteje ustava 443 členov in je najbrž najbolj obširna na svetu. Težko bi se našel daljši ustavni tekst, izvzemši tekst ustave jugoslovanske federacije.

Temeljna načela

Ni namen tukaj obravnavati vsebino te ustave s političnega ali pravnega vidika, ampak čisto preprosto nakazati nekaj misli iz velikega kupa, ki se naberejo ob

čitanju teksta in se nanašajo na človeka.

Že v uvodu ali temeljnih načelih, v katerih se v vseh ustavah nakažejo splošne smernice ali temelji, na katerih sloni ustava, se hoče pokazati veliko skrb in prizadevanja za človeka. To ni nič izrednega ali posebnega, ker je dolžnost vsake državne organizacije, da skrbi za skupno blaginjo. Kot skrbi Cerkev za duhovno dobro in nadnaravno življenje vernikov, tako mora tudi država skrbeti za duhovno in stvarno zemsko dobro. Le z izvrševanjem te dolžnosti država in njena izvršilna oblast upravičita svoj obstoj. V tem konkretnem primeru pa se gre še naprej. Poleg skrbi za javno blaginjo hoče obstoječa oblast vsiliti občanom določeno ideologijo. Postavi trditev, da so delavci, kmetje in delovna inteligenca ter napredni ljudje združeni v Osvobodilni fronti pod vodstvom komunistične stranke in da vsa oblast pripada samo delavskemu razredu, ki ima pravico vpostaviti diktaturo proletariata, ki bi naj bila neka posebna demokracija. Nikjer se ne pojasni

ali pove, kakšna je ta demokracija, ker se ne more, ker sta diktatura in demokracija dva nespojljiva pojma, dve nasprotni družbeni in življenjski realnosti.

Delavski razred ali proletariat, ki izvaja diktaturo nad ostalimi stanoviti in sloji, je postavljen pod idejno in organizacijsko vodstvo Zveze komunistov (str. 25). Tudi ta ni samostojen in svoboden pri izvajanju oblasti. To se upravičuje z važnostjo položaja in vloge ki jo je imela Zveza komunistov med revolucijo v času druge svetovne vojne. S temi določili in s silo dejanske oblasti, ki jo izvaja, se je Zveza komunistov vknjižila na življenje, sedanost in bodočnost slovenskega ljudstva. S tem dejanjem je pokazala, da smatra vse slovensko ljudstvo za svojega dolžnika, od katerega zahteva povračilo dolga in si to plačilo hoče zajamčiti s hipoteko, ki bi naj bila neizbrisljiva. Iz tega bi naj izhajala njena pravica do trajne in neomejene oblasti.

Vsa resnično velika dela in žrtve so sad široko-srčnosti in generoznosti brez pričakovanja povračila. Veliki dobrotniki ljudstva in človeštva nikoli ne zahtevajo plačila, se umaknejo v pozabo. Si ne jemljejo nobenih pravic in ne postavljajo spomenikov iz kamna in brona. V tem primeru se gre preko vseh osnovnih etičnih norm, ki so lastne vsaki civilizirani družbi, in si namišljeni zmagovalci in dobrotniki sami jemljejo plačilo in postavljajo spomenike.

Narodna in državna skupnost

Človek kot član skupnosti in naroda je temelj vsake državne organizacije. Ji da pravno organizacijsko obliko in smernice za delo, življenje in razvoj. Zajame z enakimi pravicami in dolžnostmi vse pripadnike in člane naroda ter skupnosti ne glede na starost, prepričanje, politično pripadnost in pridobitveni položaj. Ker pa hočejo, da je slovenska družba in država zgrajena na razredni osnovi, zato se že takoj v začetku poudarja prvenstvo delavskega razreda (člen 1). S tem se legalizira diskriminacija in zanika enakopravnost občanov.

Človek kot občan naj uresničuje slovensko suverenost in enakopravnost in jamči za svobodo (člen 2). To je naravna človekova pravica v vsaki narodni in državni skupnosti, vendar jo lahko uveljavlja in izvršuje samo, če ima dovolj osebnih in političnih svobod. Če te svobode ni, je narodna skupnost vključena v verige, državna organizacija pa neke vrste kletka, v kateri se človeku omogoča samo osnovne stvarne pogoje življenja.

Delo in lastnina

Človek ima pravico do svobodnega in dostojnega življenja. Da lahko to ohrani, ima pravico do odgovarjajočih sredstev za življenje, ki so duhovne in stvarne narave. Eno izmed stvarnih sredstev je pravica do premoženja ali za-

sebene lastnine. To je ena izmed osnovnih človekovih pravic. Kot iz vsake pravice tudi iz te izhajajo dolžnosti, to je dolžnost dati in dajati, kar pomeni, da iz vsake lastninske pravice izhajajo odgovarjajoče socialne dolžnosti.

Pravico do zasebne lastnine ustava grobo omejuje. Vsa proizvodna sredstva so v rokah države, kmet pa ima samo lastniško pravico do omejene površine zemlje, ki jo sam obdeluje (člena 6 in 97). Poleg tega je še lastniška pravica zajamčena na predmetih za osebno uporabo, na stanovanjskih hišah in stanovanjih za osebne in družinske potrebe (člen 95). Zemljišča v mestih (člen 98) kakor tudi gozdovi, vode, morje in morska obala so družbena lastnina (člen 102). Vendar še te omejene lastniške pravice niso dovolj varne. Ustava dovoljuje, da državna oblast, odzame lastniško pravico do stvari, če to zahteva splošni interes (čl. 101) ali bolje rečeno volja oblastnikov.

Slovenski človek ne sme biti lastnik proizvodnih sredstev, ne smejo biti v privatni lasti, izvemši majhna obrt. Ustava in pa zakon pa dovoljujeta in jamčita tujcem (člen 29), da lahko naložijo v slovenska podjetja do 49 odstotkov vsote osnovnega kapitala, postanejo njihovi solastniki. To se tudi v praksi izvršuje. Tako ima tujec na slovenski zemlji večjo lastniško pravico kot člani lastnega naroda.

Oblast in svoboda

Vsaka civilizirana in organizirana družba potrebuje oblast, ki s svojimi nosilci izhaja iz ljudstva in služi ljudstvu. Le svobodni občani, ki lahko svobodno volijo in si izberejo svobodnjake za nosilce oblasti, ki jamčijo, da jo bodo izvrševali v imenu vsega ljudstva. Zato je oblast resnična oblast le, če izhaja iz volje in odločitve vsega ljudstva in se trudi ter dela za vse ljudstvo brez izjem.

Izvor oblasti je po ustavi za slovenskega človeka postavljen na razredno osnovo. Kljub temu, da so pred zakonom vsi občani enaki (člen 197), so samo delavski razred in delovni ljudje nosilci oblasti (člen 113). Ker ta terminologija ni dovolj pojasnjena, in če sprejmemo splošno in največkrat aplicirano razlago teh pojmov, potem velik del slovenskih ljudi za režim ni nosilec oblasti in ima obstoječa oblast svoje korenine samo v nekem razredno določenem delu slovenskega naroda. S tem pa je povedano, da tudi pred zakonom niso vsi občani enaki niti nimajo enakih pravic.

Ena največjih človekovih odlik je, da je svobodno bitje. Ta pravica in čast ga veže k dolžnostim in odgovornostim. Svoboda in odgovornost sta temeljni kamen vsake človeške in družbene ureditve. Slovenskemu človeku ustava dovoljuje svobodo misli in

opredelitve (člen 208), svobodo tiska (člen 209), svobodo združevanja in zborovanja (člen 210), kakor tudi, da sta znanost in raziskovanje svobodni (člen 211).

Naravno je, da človek svobodno misli, ker mu tudi najbolj trda diktatura ne more brez posebnega krutega fizičnega in duševnega nasilja kratiti svobodo mišljenja. Saj misliš si lahko, če govoriti ne smeš, je preprosto povedano. Toda kar vzbuja posebno pozornost je, da je dovoljena samo svoboda do opredelitve in ne do odločitve. Iz tega izhaja, da ima slovenski človek samo pravico se opredeliti za obstoječi režim, ker se nahaja v določenem okviru, ali proti režimu, druge izbire ni. Nekaj podobnega je mogoče samo v izrednih razmerah, morda v vojnem času in za omejeno dobo, v normalnem in svobodnem življenju se človek ne opredeljuje, ampak svobodno odloča za cilje in smernice, za nekaj, kar smatra za cilj svojega življenja, za ideale, ki mu svetijo kot baklja v temi. Ker pa je ta odločitev za onemogočena ali zreducirana na opredelitev v določenem idejnem in političnem okviru, je globoko kršena človekova pravica do svobode. In stanje je še hujše, kot je to pokazala dosedanja življenjska praksa, da je vsak, ki se v tem okviru ne opredeli za obstoječi družbeni red, občan druge vrste, zapostavljen. Samo že zaradi tega so vse druge navedene svoboščine v življenju onemogočene.

Družina, vzgoja in vera

Družina je temelj vsake družbe, kar je že tolikokrat poudarjena resnica. Družina se ustanovi z zakonom, ki je za verne katoličane zakrament in nerazdružljiv. Ustava smatra zakon za navadno pogodbo in dovoljuje razvezo. S tem je izpodkopala zdrave temelje lastnega obstoja.

Eden izmed glavnih namenov družine je rojstvo in vzgoja otrok. Za slovenski narod je posebej v sedanjih časih še to izrednega pomena. Toda ustava dvoumno določa, da je pravica človeka, da odloča o rojstvih otrok (člen 233). Država pa lahko tudi to pravico omeji iz zdravstvenih razlogov. Pozablja, da te pravice nima.

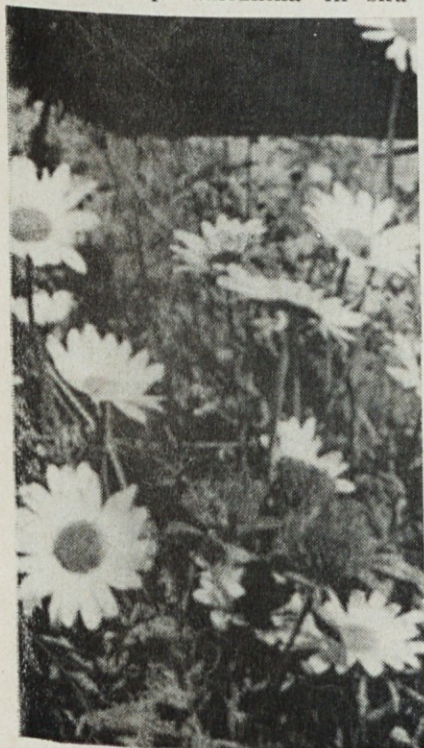
Šolstvo je v izključnih rokah države. Starši nimajo druge izbire kot pošiljati otroke v državne šole, kjer jim poleg izobrazbe posredujejo tudi uradno marksistično ideologijo. Dovoljene so samo privatne šole za vzgojo duhovnikov (člen 229). Pri tem pa ostane odprto vprašanje pravica poučevanja verouka v župniščih.

Cerkev in vera sta nujno prisotni v življenju vsakega človeka in naroda. Posebno v naših dneh je tudi mogočnim oblastnikom to dejstvo zelo težko zanikati. Mnogim je prisotnost vere v opozorilo, mnogim v nadlego. V Sloveniji bi naj bilo izpovedovanje vere svobodno, a človekova zasebna stvar. Verske skupnosti so ločene od države in svobodne v opravljanju

verskih zadev in obredov (člen 229). Zopet velika zmeta. Vera ni zasebna zadeva, ampak osebna zadeva, prepričanje človeka. Zasebna zadeva je na primer srajca, ki se jo lahko zamenja kadar se gre od doma, vera pa je s človekom prisotna povsod, v zasebnem in javnem življenju, je smer in vodilo življenja, je apostolat. Potisniti jo med zidove in Cerkev na opravljanje obredov, je zanižanje življenjske realnosti, zanižanje človeka, njegove osebnosti.

Svoboda da, svoboda ne

Svoboda posameznika in sku-

pnosti ter vsakega naroda je velika dobrina. Nihče tega ne more zanikati. V tem konkretnem primeru ustave gre za človekovo osebno svobodo, ki bi naj bila nedotakljiva (člen 217). Nihče ga ne sme izsiljevati (člen 216), oblast mu jamči nedotakljivost življenja in zaščito ter obrambo pred sodiščem (členi 215, 218, 219, 220, 221, 222, 223).

Posebno skrb se hoče posvetiti človeku proizvajalcu in samoupravljalcu družbenih proizvajalnih sredstev. Nihče ne more zanikati, da hočejo biti izraz tolikokrat poudarjenega socialističnega humanizma toda vse to se zruši in zdrobi, ko se postavi določilo, da „svoboščin in pravic pa nihče ne sme uporabljati, da bi izpodkopal temelje socialistične samoupravne demokratične, z ustavo določene ureditve“ (člen 249). Tako je svoboda dovoljena samo za pripadnike in nosilce obstoječega režima in družbenega reda, ter tega ni mogoče spremeniti kljub temu, da bi to bila volja velike večine slovenskega naroda. S tem je ponovno pokazano ali povedano, da resnične svobode ni. Obstaja svoboda želodca, nagonov in strasti, človeka proizvajalca in potrošnika, časti se „homo faber“, zanika se pa človekova duhovnost, svoboda duha in prepričanja, homo sapiens jim je tujec. Pozabili so ali bolje rečeno zatajili so človeka.

Avgust Horvat

Exposlov 74

Med 26. oktobrom in 3. novembrom se je vršila v Našem domu v San Justu prva razstava slovenske podjetnosti v Argentini. Organizirala jo je kreditna zadruga S.L.O.G.A. ob dvajsetletnici svojega obstoja.

Brez kakršnegakoli dvoma je ta razstava bil zelo posrečen prikaz slovenske marljivosti ob petindvajseti obletnici prihoda novonaseljencev v Argentino. Saj je vse, kar smo videli, bilo praktično ustvarjeno iz nič, kajti materialnih dobrin smo bore malo prinesli s seboj. Blizu petdeset razstavljalcev je pokazalo nam samim, naši mladini in domačim krogom, kaj morejo pridne roke in bistra glava uresničiti v tako kratkem času, če na njih delo rosi božji blagoslov. Kot je omenil slavnostni govornik ob otvoritvi: Le dvoje smo mogli rešiti in vzeti s seboj na težavno in negotovo pot v zdomstvo: trdno vero v Boga in nepremagljivo življenjsko silo.

Vsi razpoložljivi prostori Našega doma so bili napolnjeni do zadnjega kotička. Velika dvorana, šolski prostori, mladinska dvorana in prostrano dvorišče so se kosali med seboj, kdo bo obiskovalcem — ki jih je bilo čez šest tisoč — več nudil, kdo bo prikazal

več zanimivosti. Težko bi bilo odločiti, kaj je bilo občinstvu najbolj po godu. Kajti bile so zastopane skorajda vse stroke, v katerih naši podjetniki v tej deželi ustvarjajo, a to tako premišljeno, da je bil iz vsake po en zastopnik in se tako oči niso utrudile pri morebitnem ponavljanju izdelkov. Izdelava paviljonov je bila zelo okusna, pa najsi je bil to skromen prostor najmanjše površine ali pa bogato razširjen razstavni prostor večjih podjetij. Pri vseh je bilo opaziti, da so podjetniki stavili v to razstavo ogromno truda in žrtev, da se je mogla slovenska podjetnost dostojno predstaviti pred tukajšnjimi oblastmi, časnikarji ter bančnimi in gospodarskimi krogi. Z lepo urejenim tipičnim slovenskim kotom, rediteljicami in vodiči v narodnih nošah, katalogom, ki je — čeprav v španščini — bil tiskan v narodnih barvah, prav tako kot balončki, ki so jih delili otrokom, ter slovenska glasba, ki je obiskovalce spremljala po razstavišču, so dali pridetvi narodnostni pečat, ki je gotovo vreden pohvale.

Ker pa razstava ni bila sama sebi namen, je koristno, da potegnemo nekatere zaključke iz tega mogočnega dogodka.

Ponovno smo poudarili zavest povezane skupnosti in dokazali, da smo neprekosljivi, kadar trdno stojimo drug ob drugem za doseg skupnih ciljev ter si medsebojno pomagamo. Pregovor, ki je bil vse leto geslo SLOGINE dvajsetletnice, je prišel do polne veljave: V slogi je moč!

Razstava je odskočna deska za močnejšo nadaljno povezavo slovenskih podjetnikov v Argentini, ki bo gotovo nadvse koristna posebej še za mlajše, ki se začenjajo gospodarsko osamosvajati.

Dokazali smo, da nam je za tvarne dobrine le v toliko, v kolikor pripomorejo k širjenju kulture in k poglobljanju duhovnih vrednot. Tako je zatrdil govornik in blagoslovitev razstave po direktorju dušnega pastirstva v Argentini je te besede tudi praktično potrdila. Združenje naših podjetnikov, ki je ob razstavi postalo že skoraj praktično dejstvo, ima namen tudi organično podpirati naše kulturne podvige in ustvarjati pogoje za duhovno poglobitev naših prizadevanj.

Msgr. Anton Orehar blagoslavlja Exposlov 74.

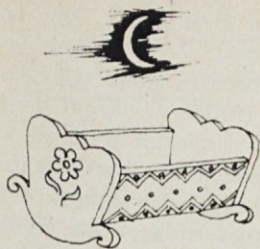
Eden namenov razstave je bil tudi zahvala naši novi domovini za prijazen sprejem pred leti in za vso pomoč, ki smo je bili deležni od strani njenih prebivalcev. Dokler bo v nas živel čut hvaležnosti in zahvale za prejete dobrote, pa naj pridejo že od soseda ali pa od zgoraj, se nam ni bati, da bi nam kdo odrekal pomoč tudi še v prihodnje.

Nemogoče je pripraviti razstavo duhovnih dobrin, ki smo jih bili deležni v teh letih našega bivanja v Argentini. Ta obračun je pač prepuščen vsakemu posamezniku. Pač pa naj bi bil EXPO-SLOV 74 močna pobuda za skorajšnjo razstavo naše kulturne-

ga dela, katerega rezultatov ni malo, in ki bi na prav tako mogočen način mogla pokazati tukajšnjemu svetu, da v borbi za vsakdanji telesni obstanek ne pozabljamo na naše duhovne tradicije, marveč da jih dan na dan poglabljamo. Čimpreje pripraviti ta kulturni obračun bo častna naloga nas vseh! Če smo zdaj pokazali, da nismo lenuhi, da ne zidamo gradov v oblake, marveč da stojimo na trdnih gospodarskih tleh, moramo pa zdaj tudi pokazati, v čem je skrivnost, da je naš narod kljub tisočletnemu suženjstvu junaško premagoval težke viharje, ki so ogrožali njegov fizični in duhovni obstoj. Je-nko

Obiskovalci ogledujejo izdelke rezbarja J. Žirovnika.

v družini

KRISTUS V ŽIVLJENJU DRUŽINE

Francoski pisatelj André Gide je napisal duhovito satiro, ki bi ji lahko dali naslov: „Kristus se vrača“. Bilo je tri leta po Kristusovem vnebohodu. Kristus je zopet prišel na zemljo, da bi videl uspeh svojega dela. Pri mestu Sihar je pri Jakobovem studentu srečal ženo Samarijanko. Bila je tista, ki ji je pred tremi leti rekel: „Pet mož si imela in tisti, ki ga imaš sedaj, ni tvoj mož.“ Ko žena zagleda velikega preroka iz Nazareta, ji rdečica sramu zalije obraz.

„Slišala sem, da so te pribili na križ, da si umrl. Nekateri so sicer govorili, da si od mrtvih vstal, toda, veš, še vedno živim tako. saj veš... Srečanje s teboj me ni spremenilo.“

Tako pisatelj. Toda ali res srečanje s Kristusom ni nič poboljšalo zakonskega življenja? Ali pa se zakonsko življenje morda zato ni zboljšalo, ker se zakonci v resnici niso srečali s Kristusom.

Kristus posvečuje družino

Kakšno je bilo zakonsko življenje pred Kristusom? V navadi je bilo mnogoženstvo, izpostavljali so slabotne otroke, žene niso imele nobenih pravic. Celo očak Abraham, ki je imel enega sina od sužnje in enega od svobodne, je izgnal sužnjo in njenega sina.

Kristus, učlovečeni božji Sin, se je rodil v družini in s tem posvetil družino. Zakon med možem in ženo je povzdignil v čast zakramenta in zapovedal, da mora biti neločljiv: „Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči!“

Zakonska ljubezen

Bog je ustvaril človeka kot moža in ženo, skoraj bi lahko rekli kot dve „polovici“, da bi v človeku kar najlepše prišla do izraza božja ljubezen. Bog je ljubezen. Tudi človek naj bo ljubezen, podoba božje ljubezni.

Vsaba ljubezen je nekaj božanskega. Čim čistejša je, čim bolj ustreza tisti ljubezni, ki jo je učil Kristus, tem globlja je, tem bolj božanska. Tudi v zakonu. Takšna zakonska ljubezen ni samo telesnost, ampak gre do dna človeške osebnosti. Taka ljubezen naredi moža in ženo res eno, popolnoma eno. Samo telesna ljubezen pa prej ali slej vodi v praznoto, naveličanost, celo odbojnost. „Naj se tolažim, kakor hočem, čutim, da me je sedaj samo še polovica živega,“ je rekel vzoren mož ob smrti svoje žene. Podobno čuti srce ob izgubi prijatelja. Zakon je več kot prijateljstvo. Zakon je popolna izročitev. Zato je zakonski ljubezni tuje priležništvo, prešuštvo, vsaka nezvestoba.

Zakonsko življenje mora biti urejeno pred ljudmi in pred Bogom. Zato se kristjan poroči pred civilno oblastjo in pred Cerkvijo.

Plodna ljubezen

Biti človek pomeni dajati in sprejemati, služiti in tudi sprejemati usluge, ljubiti in biti ljubljen. V družini je to dajanje in sprejemanje najizrazitejše in najplodnejše. Iz njega se poraja novo življenje. Otrok je sad ljubezni, utelešenje ljubezni, pa tudi nadaljevanje ljubezni med možem in ženo. Bog hoče, naj bo vsako novo življenje spočeto v ljubezni. Človek naj pri ohranjanju človeškega rodu ne sodeluje kot delavec, še manj kot stroj, temveč kot ljubeče bitje.

Koliko otrok naj zakonca imata? V svetem pismu beremo, da je Bog ob stvarjenju moža in ženo blagoslovil z besedami: „Plodita se in množita ter napolnita zemljo!“ Natančnejših navodil v svetem pismu ne najdemo. Po božji volji naj imajo starši toliko otrok, kolikor jih po pameti in vesti morejo sprejeti, da jih preživijo in vzgojijo.

Sodbo o tem, koliko otrok naj imajo, si torej morajo napraviti zakonci sami po svoji vesti. Pri tem se morajo ozirati na lastno srečo, kakor tudi na srečo otrok, naj bodo že rojeni ali pričakovani. Upoštevati morajo svoje gmotne kakor tudi duhovne življenjske razmere. Ne smejo odločati samovoljno.

Voditi jih mora vest, ki so jo dolžni vsklajevati z božjo postavo. Ker je Bog postavil Cerkev, da verodostojno tolmači njegovo postavo, se morajo zakonci truditi, da uskladijo svojo vest z naukom Cerkve.

Krščanski zakonci, ki se žrtvujejo in podarjajo otrokom življenje, s tem povečujejo stvarnika. Družine z več otroci so obenem blagoslov za narod. Statistično je dokazano, da narod, v katerem imajo zakonci povprečno le po tri otroke, številčno nazaduje. Večje število otrok v družini je tudi lažje dobro vzgojiti. Tudi staršem sa-

mim to koristi. Otroci jim podaljšujejo mladost. Utrjujejo tudi njihovo medsebojno ljubezen in zvestobo. Cerkev se veseli družin z več otroki, ker iz njih dobiva največ duhovniških in redovniških poklicev. Starši, ki sprejmejo večje število otrok, so jim zgled nesebičnosti in velikodušnosti.

Toda zakon ni le za posredovanje življenja, ampak tudi zato, da medsebojna ljubezen zakoncev napreduje in dozoreva. Zato ima tudi zakon, ki je brez otrok, čeprav si jih zakonca želita, svoj smisel in lepoto. Tudi takšen zakon mora ostati neločljiv.

Vzgoja otrok

Ni dovolj otroka roditi in rediti, treba ga je tudi vzgajati. Vzgojitelji soglašajo, da je družina še vedno ne samo najboljša, ampak edina vzgojna ustanova, ki lahko dobro opravi svojo nalogo.

Vzgajati pomeni služiti. Vsakemu otroku je treba pomagati, da zraste v svojo osebnost, ne pa v osebnost „po želji staršev“. Vzgajati pomeni, odpovedati se sebičnim željam. Vzgajati pomeni usmerjati, voditi k samostojnosti. Otroku je treba pomagati, da postane neopranje svoboden in da bo obvladal svoja nagnjenja. Več kot lepe besede pomeni otroku očetov in materin zgled. Otrok mora videti, da so starši marljivi in vestni pri delu, pošteni, srčni, pravični, odkritosrčni, vljudni. Zlasti pa mora videti, kako je vse njihovo življenje prežeto z vero, zaupanjem in nesebično ljubeznijo do Boga in vseh ljudi. Otroka je treba naučiti velike umetnosti, da se bo radoval sreče bližnjega. Če se tega nauči, ga bo trpljenje bližnjega prizadelo in bo vedno rad pomagal trpečim.

Vzgoja se začne zgodaj; ne le takoj po rojstvu, ampak že davno prej, pri samovzgoji očeta in matere.

Cilj vzgoje je visok: pomagati otroku do popolne človeške in krščanske zrelosti. Torej zrela morata biti najprej oče in mati.

V družini se začne otrokova pot k Bogu. Otrok Boga spozna po svojih starših. Še več. Na njegovo razmerje do Boga zelo vpliva njegovo razmerje do očeta in matere. Nekrščansko življenje staršev otroku Boga zakriva, ne pa odkriva.

Idealna družina je bila sveta družina: Jožef, Marija in Jezus.

Ob gozdni poti pri Vogelsbergu v srednji Nemčiji stoji preprosti znamenje svete nazareške družine s pomenljivim napisom:

Mož naj bo v družini kakor sveti Jožef,
žena kakor Devica Marija,
vsak otrok kakor Jezus Kristus
in naše hiše bodo raj na zemlji.

ZA MLADINO

Srebrni jubilej SDO in SFZ v Buenos Airesu

Mladina, katera danes sestavlja petindvajseti člen verige nenehnega združevanja mladih src v Argentini, se zaveda, da podeduje dragoceno bogastvo kulture, ki se je prelivala iz roda v rod in se oblikovala skozi dolga stoletja. Zaveda se, da je zrasla in bila vzgojena v luči krščanske vere. Ti kreposti jo ocenjujeta in povišujeta v njenih raznih vsakdanjih opravilih: pri delu, pri študiju, itd.

Ve, da je čas, ki ga preživi v skupnem delu kot članica mladinskih organizacij, le določen trenutek njenega življenja. Obenem pa se zaveda, da je ta trenutek odločilen, kajti od njega odvisi bodočnost slovenske skupnosti.

Živi v pomladi svojega življenja; v času, ki ga mora izkoristiti do konca za pridobivanje, izpopolnjevanje in izmenjavanje družbenih lastnosti. To je čas, ko se gradi in oblikuje trdna osebnost vsakega posameznika v krščanskem in slovenskem duhu, čas, ko dozorevajo lodoči voditelji našega naroda.

Tako mladina gleda na pomen mladinskih organizacij.

November 1974

Zvezna odbora SDO in SFZ

PLAMEN SLOVENSKEGA MLAGA
DEGA SRCA JE ŠE VEDNO
GOREČ

Poznamo prehojeno pot mladinskih organizacij v preteklih 25 letih..

Poznamo postavljene in dosežene cilje.

Zdaj smo mi mladi tisti, ki

iščemo pot, ki nas bo vodila k dovržitvi istih ciljev.

Naša pot bo morda drugačna, a cilji so pravi.

Vemo, da ima delo, ki je povezovalo in povezuje slovensko mladino že četrto stoletja, za glavni namen oblikovanje osebnosti mladega človeka, katera se gradi pri skupnih odločitvah, pri skupnem

delu, z odgovornostjo, ki jo vsak posameznik prevzame pred skupino. Današnja mladina se najlepše zahvaljuje vsem, ki so vodili in požrtvovalno pripomogli k življenju naših mladinskih organizacij. Vemo, da od njih podedujemo možnost nadaljevanja našega dela v osmih aktivnih krožkih, v katerih gojimo slovensko narodno zavest, globoko vernost, kulturna, športna in razvedrilna delovanja; delo, ki se nadaljuje pri skupnih sestankih in srečanjih, prireditvah in festivalih, kot pri raznih športnih tekmovanjih in turnirjih.

Na teh področjih se zbira argentinska mladina, sinovi in hčere slovenskih staršev, kateri hoče-

mo ohraniti vse vrednote in dobre lastnosti pristnega slovenstva, med katere s ponosom rečemo, da štejemo naš materin jezik. Za podeljeno dediščino smo vsem vam hvaležni in vemo, da prav iz nje izvira naš ponos.

Bodočnost odvisi od nas vseh skupaj. Zgled, ki ga bodo dobivali mlajši, po katerem se bodo ravnali in vedli, mora biti najboljši.

S to pogumno in vztrajno voljo nadaljevanja potrdimo, da vaše delo, bivši člani mladinskih organizacij, še ni nehalo in se mora nadaljevati in vzbuditi v mladem dekletu ali fantu zanimanje za vsa naša zanimanja in trude in pri tem dobiti vso oporo in pomoč.

Na mladinskem dnevu na Pristavi je nastopila tudi skupina vaditeljev telesne vzgoje pod vodstvom prof. T. Vivoda (foto Marko Fink)

S tem našim, lahko rečemo no-
tranjim čustvenim klicem, želi-
mo vsi skupaj potrditi, da je
plamen slovenskega mladega sr-
cá še vedno goreč in bo ostal
goreč.

Franci Žnidar
predsednik SFZ

NAŠA BODOČNOST ODVISI OD PRAVE LESTVICE VREDNOT IN KRŠČANSKEGA IDEALIZMA.

Praznujemo petindvajseto ob-
letnico mladinskih organizacij.
Ko so naši starši prišli v to
deželo, so bili kot presajene mla-
dike. Zato jim je bila potrebna
organizacija, ki naj bi jih zdru-

Marjetka Stariha, predsednica
SKAD-a, govori na slavlju narodnega
praznika v Buenos Airesu.

ževala in jim nadomestovala do-
movino, da se ne bi narodnostno
in versko zgubili v tem milijon-
skem mestu.

Njihovo delo je bilo težko, ker
niso imeli primernih središč, kot
jih imamo mi danes.

Mnogo mladih moči je žrtvova-
lo dragocene ure svojega počitka
za organizacijsko delo iz zavestne
in občutene potrebe po duhovni
kontinuiteti v naši emigraciji.

Ta četrtna stoletja je doba
ene generacije, doba, ki nam po-
kaže veliko požrtovalnost in vz-
trajnost, ki jo ima mlad človek.

Veliko je bilo idealov, ki so nas
spremljali do dovršenega dela.
Dobro se zavedamo, da naša bo-
dočnost odvisi od ohranjanja
prave lestvice vrednot in zdrave-
ga krščanskega idealizma.

Delo teh organizacij ni zadeva
posameznika, temveč je namenje-
no združiti vso slovensko mladi-
no, kjer naj bi kot romarji ze-
meljskega življenja ohranjevali,
kljub temu da smo sinovi argen-
tinske zemlje, slovensko zavest in
pogled v bodočnost poln upanja.

Moramo priznati delo naših
prednikov, dobrotnikov in vseh
tistih, ki so v anonimatu pomagali
k napredku teh dveh mladinskih
organizacij.

Naj bi bil torej ta jubilej za-
hvala našim prednikom in vir
moči nam in njim, ki prihajajo
za nami.

Martina Koprivnikar
predsednica SDO

ODGOVORNI ZA JUTRIŠNJI DAN

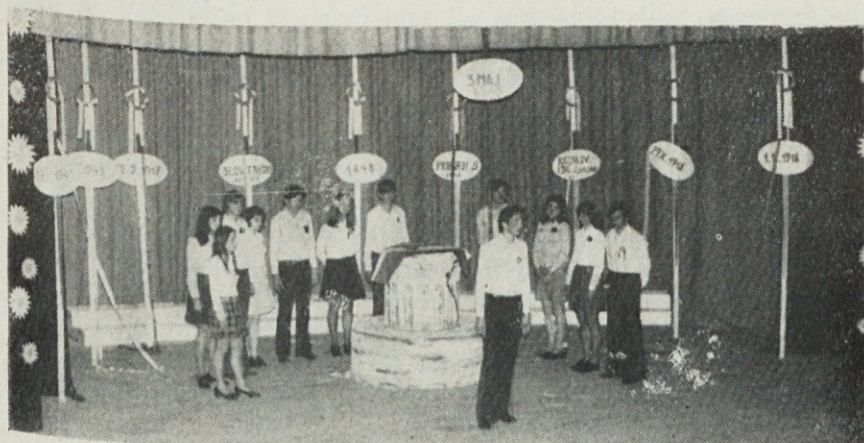
Biti članica Slovenske deklške organizacije
in član Slovenske fantovske zveze
na južni polobli, ob Srebrni reki, v Argentini
in na pragu zadnje četrtine 20. stoletja
pomeni
s hvaležnim srcem in z mladostnim navdušenjem
biti odgovoren:

Pred Bogom: živim, osebnim, ki vse vodi in ureja, ki je pred malo manj kot tridesetimi leti izpeljal Vaše starše iz zaslužnjene domovine v tesna avstrijska in italijanska taborišča, nato pa v širni svet, v daljno Argentino, kjer so zgradili lasten dom in z idealizmom pomagali pri gradnji slovenske skupnosti, ki jo večji in bogatejši narodi občudujejo.

Pred Bogom: nevidnim, ki se nam je pred skoraj dva tisoč leti vidno v Jezusu razodel, da je pot, resnica in življenje, ter še danes skrivnostno živi v Cerkvi in je tudi Vas osvojil s svojo besedo, zglodom in ljubeznijo...

Pred Bogom: modrim, ki Vam govori po vesti, svetuje in tolaži: ki je Vaše počelo in končni cilj...

Za rast: duhovnega, narodnega, kulturnega in družbenega življenja. Duhovno življenje je jutranja zarja večernega življenja. Iz-

Nastop deklet in fantov ob praznovanju 29. oktobra

vira iz krsta, se razpleta, utruje in raste v viharjih življenja. Je odsev božjega življenja. Spoved ga očiščuje, Sv. Rešnje telo krepí. Molitev mu je dihanje. Odpoved pa moč. — Narodno življenje je znamenje, v katero družino nas je Bog postavil. Ste hčere in sinovi slovenskih staršev. Vaši predniki so se že pred več kot 1200 leti utaborili okrog Triglava. Po skrivnostnih potih božje Previdnosti se niste rodili v Sloveniji — biseru Evrope — pač pa v Argentini, na drugem kontinentu sveta. Vaša prva beseda pa je bila kljub temu slovenska. Domača hiša Vam je bila prva učiteljica. Slovenska šola Vam je razširila slovensko obzorje in Vas bolj usposobljene vodila v argentinske šole, kjer se pripravljate na poklic, ki je od vekomaj v božjih načrtih. Kulturno življenje pomeni vse tiste pridobitve, ki olajšujejo in izpopolnjujejo človeško življenje na zemlji, ki omogočuje, da je človek vedno bolj človek, vedno bolj vreden tega imena. Družbeno življenje pa so naši odnosi s starejšimi in mlajšimi, z enakimi, z vsemi, ki se na poti življenja srečujemo... :

Ki naj kipi v Vas, v Vaših vrstnikih in zanamcih. Prve klice vse te bogatije so Vam posredovali starši; šoli, tako slovenska kot argentinska, sta to delo nadaljevali ali še nadaljujeta, Cerkev pa je vcepila krščanskega duha, ki osvobaja in osrečuje. Kakšna škoda bi bila, če bi bili vsega tega oropani! Kakšna sreča, če vse to imate in v tem stalno napredujete. Obogateni s tem mnogovrstnim življenjem, ki Vas napravlja zrele ljudi, pa ne pozabite na Vaše vrstnike, ki so morda tega oropani. Bodite jim svetel žarek v nočni temi. Če boste vse te zaklade posredovali tudi onim, ki bodo prišli za Vami, boste v odlični meri izpolnili upe slovenskega naroda, upe Argentine, Vaših staršev in v ne majhni meri tudi Slovenske dekliške organizacije in Slovenske fantovske zveze.

S tem boste obogatili sebe, Vaše družine, slovensko skupnost in Argentino. Iz dneva v dan boste postajali bolj ljudje in kristjani. V V vaših družinah bo sreča, slovenska beseda in pesem. Krepili boste slovensko skupnost, ki je del Slovenije v svetu in del Argentine. Argentini boste v ponos, ne v breme, pač pa v oporo. Vesela Vas bo in vesela, da je z velikodušnim srcem sprejela Vaše starše.

In tako boste postali graditelji novega sveta. Sveta, ki vstaja iz krščanstva in ne iz nečloveškega kapitalizma in suženjskega marksizma. Sveta, v katerem si bomo bratje in sestre, narodi družine, vsi pa popotniki proti večnemu pristanu — nebesom.

dr. Alojzij Starc
duhovni vodja SDO in SFZ

Hudičev advokat

Morris West - Jože Škerbec

Biblična preprostost njene izpovedi je bila ganljivejša od vsake retorike in Blaise Meredith, suhoparni človek kongregacije, se je zavedel, kako ga je potegnila za seboj, kot bi nesel hudournik tenko šibico. Še skozi robato narečje je razgovor stekel kot pesniški verzi v ustih zaljubljene osebe, ki jih je dobro oblikovala in brusila. Iz njih je nastajal in se jasno očrtoval obraz Giacoma Neroneja:

temen, shujšan, potrta, z občutljivimi usti in globokimi očmi, polnimi miline; obraz človeka, ki išče, enega tistih, ki nosijo težo skrivnosti in ki navadno dospejo do velike svetosti.

Toda to ni zadostovalo sivim advokatom kongregacije, inkvizitorjem svetega oficija. Morali so videti več in Blaise Meredith je moral poiskati. Zato je bolj obzino, vendar ne manj vztrajno znovala povpraševal Nino.

„Kdaj vas je zapustil?“

„Po odjugi, ko se je začela pomlad.“

„In do časa, ko vas je pustil, je spal z vami?“

„Da. Zakaj?“

„Kar tako. Je pač vprašanje, ki ga je treba zastaviti.“

Vendar ji ni povedal, kaj je to dokazovalo. Človek je še doživljal temo; morda je iskal, vendar še ni našel Boga in se še ni izročil njegovi volji. V njem je bila ljubezen, vendar šele krhko znamenje tiste ljubezni, ki je začetek svetosti.

„Kaj se je zgodilo, ko vas je zapustil?“

„Šel je dol v sotesko, kjer so votline, pripravljal si je jed in čez dan je delal podobno kot čez zimo: hodil je po dolini, delal za tiste, ki niso mogli, oskrboval bolnike, nosil hrano potrebnim.“

„Ste ga videvali v tistem času?“

„Prihajal je vsak dan, kakor je obljubil.“

„Se je spremenil?“

„Z menoj ne. Razen da je bil še bolj tenkočuten in me je pazil še bolj.“

„Sta imela odnose?“

„Jaz sem pričakovala otroka, monsignor. Bila sem umirjena in zadovoljna... in on me ni prosil.“

„Ste opazili kakšno spremembo na njem?“

„Da. Silno je shujšal. Oči so se mu udrle in koža je bila napeta na ličnih kosteh. Toda bil je zmeraj nasmejan in veliko srečnejši.“

„Je povedal, zakaj?“

„V začetku ne. Nenadno me je nekega dne prijel za roke in mi dejal: ‚Vrnil sem se domov, Nina. Sem doma.‘ Spovedat se je bil šel z mladim duhovnikom Mariom v Gemello Maggiore in v nedeljo bi prejel obhajilo. Vprašal me je, če bi šla z njim v cerkev tisti dan.“

„In ste šli?“

„Ne. V soboto so prišli Nemci in umestili svoj glavni stan v graščini...“

Prišli so zgodaj dopoldne, ko si je vas še mela zaspane oči. Prvi je privozil oklopni avto, ki ga je šofiral narednik, s kapetanom z zaskrbljenim obrazom na zadnjem sedežu. Za njim je šlo dvoje tovornjakov z vojaki in na četrtem vozilu je bilo orožje in živež. S hrupnimi vozili so se pretolkli po prašni poti, zmanjšali hitrost na ozki cesti skozi vas in se med ropotom in preklinjanjem v tujem jeziku povzpeli po zadnjem klanecu do dvorca contesse de Sanctis.

Nina Sanduzzi je slišala, ko so prišli, vendar se ni dosti zmenila zanje. Bila je omotena in zamaknjena v daljno zrenje žene, ki prvič doživlja v sebi porajanje novega življenja. Ni se prebudila povsem, dokler ni zaslišala nujnih udarcev na vrata in glas Alda Meyerja, ki jo je prosil, naj odpre.

Ko je vstopil, se je začudila, ko ga je videla športno oblečenega, z močnimi škornji, z jopičem iz ovčje kože in z zvitkom na hrbtu. Prosil jo je hrane in medtem ko jo je ona hitela pripravljati, ji je govoril Meyer v kratkih in odsekanih stavkih, ki so pričali o strahu in istočasno o zanosni radosti.

„Ko boš videla Giacoma, mu povej, da sem odšel. Nemci so tukaj in ne bo preteklo dosti časa, da zvedo, da je v dolini neki Žid. Če me primejo, me bodo poslali na sever v koncentracijska taborišča. S seboj jemljem svoje instrumente in nekaj zdravil, vendar sem pustil zalogo za Giacoma v veliki škatli pod posteljo.“

„Toda kam greste, dottore?“

„Odhajam proti vzhodu v notranost hribov, proti Svetemu Bernardinu. Tam je skrivališče gverilcev, s katerimi sem v zvezi že precej časa. Njihov vodja se imenuje Il Lupo, Volk. Mislim, da je prišel s severa nalašč za to stvar. Ima videz izvežbanega človeka. Razpolaga z orožjem, municijo in obveščevalnim sistemom. Če me Giacomo potrebuje, mu razloži, naj prehodi kakšnih deset

kilometrov po poti v San Bernardino in tam zavije na kraju, ki mu pravijo Satanova skala. Tam so prvi gverilski stražarji. Splezati mora pa na vrh skale, sestri in prižgati cigareto, vzeti ruto in si jo privezati okrog vratu. Nekdo mu bo prišel nasproti. Si razume la? Je važno. Če na kaj pozabi, ga lahko ubijejo.“

„Ne bom pozabila.“

Postavila je predenj kavo, kruh in sir in medtem ko je jedel, mu je pripravila zavoj hrane, ki ga je spravil v culo. Šele ko je zagledala revolver in otipala trde nabojе, je razumela, kar ji je govoril Giacomo. Vojna se je bližala Gemellu Minore in z njo sovraštvo in pobijanje.

S polnimi usti kruha in sira ji je dejal Meyer:

„Skušal sem, da bi Giacomo s teboj vred šel z menoj. Nemci ne bodo z njim veliko bolj blagohotni kot z menoj. Lahko ga ustrelijo kot špijona.“

„Kaj je dejal Giacomo?“

„Smejal se je in rekel, da pozna Nemce bolj od mene. Upam, da ima prav. Kdaj ga navadno vidiš?“

Napravila je nedoločno kretnjo.

„Različno, včasih zgodaj, drugič pozno.“

Meyer jo je porogljivo gledal iznad kozarca.

„Si zadovoljna z ureditvijo, Nina?“

„Srečna sem z Giacomom. Nikdar ni bilo drugega človeka, kot je on.“

Meyer se je zaničljivo nasme hnil:

„Morda imaš prav. Veš, kaj počenja v svoji kolibi?“

„Moli. Premišljuje. Goji zelenjavo, kadar ne dela za druge ali ne hodi po gričih. Zakaj me sprašujete?“

„Prejšnjo noč sem šel gor k njemu, da bi se pogovoril z njim. Klical sem, pa ni bilo odgovora, čeprav je bila leščerba prižgana. Vstopil sem in ga našel klečečega sredi izbe s prekrižanimi rokami. Oči je imel zaprte, glavo sklonjeno nazaj in ustnice so se mu premikale. Govoril sem mu, pa me ni slišal. Stresel sem ga, pa je imel telo togo. Nisem ga mogel premakniti. Čez nekaj časa sem odšel.“

Ninine črne oči niso razodevale začudenja. Prikimala je in rekla, ne da bi stvari pripisovala poseben pomen.

„Povedal mi je, da veliko moli.“

„Toda ne je veliko,“ je pripomnil Meyer pikro.

„To je tudi res. Precej je shujšal. Vendar mi je povedal, da mu molitev daje moč, ki jo potrebuje.“

„Moral bi se bolj paziti. Mnogo ljudi je odvisnih od njega. Sedaj ko so tu Nemci, ga bodo še bolj potrebovali. Ta zadeva z molitvijo je dobra do neke mere, jih je pa veliko, ki se jim zmeša, ker preveč molijo.“

„Imate Giacomoma za zmešanca?“

„Nisem dejal tega. Čuden je, to je vse.“

„Morda, ker ni veliko dobrih

ljudi. Pozabili smo, kakšni so.“

Meyerju je šlo na smeh in si je obrisal ustnice s hrbtnim delom dlani.

„Nemara imaš prav, Nina moja.“ Vstal je in si vrgel zvitek čez ramo. „Dobro. Odpraviti se moram. Hvala ti za zajtrk in drugo. Povej Giacomu, kar sem ti razložil.“

„Bom.“

Položil ji je roke na rame in jo poljubil. Ni se mu ustavljala, ker ji je bil simpatičen in je odhajal bit svojo lastno vojno.

„Srečno, dottore.“

„Srečno, Nina. Zaslužiš.“

Ostala je na vratih in ga gledala, kako se je spuščal v dolino. Na misel ji je prišlo, da ga ni še nikdar videla tako mladega in živahnega, in vprašala se je tjavdan, kaj bi se zgodilo, če ne bi bil Giacomo prišel v Gemello Minore.

Toda Giacomo je bil tu in njegova navzočnost ji je polnila življenje in ko je prišel pred kosilom, ga je obupana objela in jokala ob njegovi rami. Objemal jo je, dokler se ni umirila, potlej jo je rahlo odtrgal od sebe in napeto poslušal, kar mu je povedala o Aldu Meyerju in njegovem sporočilu.

„Skušal sem ga pregovoriti,“ je odvrnil. „Ti Nemci ne pomenijo dosti. Gre le za patroljo in nič več. Ne bodo veliko nagajali. Toda Meyer je čakal toliko časa na svojo lastno vojno, da se ne zaveda, v kaj se je zapletel.“

„Verjetno je, da bo dobro opravil, dragi moj. Gledala sem ga, ko je odhajal in korakal vesel kot otrok, ko gre na lov.“

Nerone je resno odkimal in obraz se mu je pomračil.

„Meyer ni človek za tisto družbo. Slišal sem govoriti o Il Lupo in lahko uganem, odkod prihaja. Je izvežban in se je pripravil v Rusiji. Hoče nekaj več kot zmago. Hoče komunistično državo v Italiji. Ko bodo vrgli Nemce ven in bodo prišli zavezniki, bo zahteval nadzorstvo nad civilno upravo. In je verjetno, da ga bo dosegel zavoljo svoje dejavnosti. Meyer se je bridko zmotil. Misli, da želi Il Lupo le enega strelca več. Kar pa hoče, je človeka, ki ga bo lahko kasneje uporabil. Sprašujem se, kaj se bo zgodilo, ko bo Meyer spregledal.“

Zmigal je z rameni in stegnili roke z dlanmi na mizo: „Naj bo, kakor hoče, on je ukrenil po svoje. Nam preostaja tu naše lastno delo.“

Ona je postavila na mizo veliko skledo s testeninami in ga stoji gledala jesti. Opazovala je njegovo shujšanost in kako malo mu je šla v slast začinjena omaka.

„In kaj boš ti storil, Giacomo?“

„Isto kot sedaj, le da moram vključiti v svoje račune še Nemce. Sel sem h contessi pred nekaj dnevi.“

To je bilo nekaj, kar ji ni povedal, in Nino je obšla ljubosumnost. Bala se je, da bi se povrnil v svet, ki ga je zapustil, v svet,

kjer bi se zgubil in kjer bi ga ona nikdar ne mogla doseči. Vendar ni ničesar rekla, ampak počakala, da je povedal vse drugo.

„Razodel sem ji, da sem Anglež. Nisem ji dejal, ampak ji dal vedeti, da sem agent, poslan semkaj, da bi pripravil pot zaveznikom. Ona se je razveselila, ko me je videla. Nahaja se v mučnem položaju. Predložil sem ji, da bi me imenovala oskrbnika svoje posesti, da bi mogel govoriti z nemškim poveljnikom na približno isti ravni. Določila mi je sobo v predelu hiše za službeno osebje.“

„Boš živel v dvorcu?“

„Stanovanje imam tam. Uporabil ga bom, kadar bo potrebno. Dobil bom dovolilnico od poveljnika, da bom imel prost vstop in izhod. Potreboval jo bom. Graščina je postala bojno taborišče.“

„Za blagor contesse,“ je dejala z nenavadnim gnevom. „Vsako noč

bo lahko imela različnega možkega.“

Neronejev obraz se je pomračil. Prijel je Nino za roke in jo nežno pritegnil k sebi.

„Ne govorimo tega, draga. Ona je čudna in osamljena ženska, z ognjem v krvi, ki ga ni mogel pogasiti noben možki. To je muka in ne razlog za norčevanje. Zakaj bi kazala s prstom nanjo, ko imava midva toliko?“

„Požira moške, caro mio, in ne maram, da bi požrla tudi tebe.“

„Dobila bi prebavne motnje, če bi poskusila,“ se je smejal Nerone.

Vendar ko je on odšel, je strah ostal in se je ponoči večkrat prebudila v sanjah, da jo je Giacomo zapustil in se poročil z žensko ploskega in nerodovitnega života, stisnjenih ust in požrešnih oči, ki je bivala na vrhu griča...

(Bo še)

Praznik svetih treh kraljev nam kliče v spomin, da so vsi ljudje poklicani h krščanski veri in da moramo verni ljudje iz globoke vere vsem ljudem na svetu oznajati Kristusa.

novice iz Slovenije

Ljubljana: v adventu začetek posebnega misijona

V adventu se je začel v Ljubljani poseben področni misijon. Skoraj v istem času je hotel zajeti vse ljubljanske župnije. Zaradi pomanjkanja sodelavcev se bo sicer raztegnil še na postni čas. Prednost tega skupnega misijona je v tem, da hoče celo mesto uglasiti na isti utrip penove.

Misijonarji so želeli stopiti pred bližnje in daljne kristjane kot oznanjevalci veselega oznanila.

V prvem krogu so misijonarji obiskali bolj obrobne župnije: Črnuče, Šentvid, Dravlje, Šiško, Vič, Rakovnik, Rudnik, Štepanjo vas, Polje in podružnico Šmartno ob Savi. Škofov vikar Jože Kvas o ljubljanskem misijonu

Jože Kvas, škofov vikar za Ljubljano, je dal več odgovorov na vprašanja o ljubljanskem misijonu. Nekatere objavljamo:

Gospod dekan, že nekaj časa pripravljate za Ljubljano poseben misijon. Ne vem natančno, kaj s tem mislite, zdi se mi pa, da bo to le ena izmed starih oblik misijonarjenja.

Zakaj ste se tako okločili?

Beseda „misijon“ morda res nekoliko odbija. Mislim pa, da imajo pomisleke predvsem tisti, ki ne vedo, da se bomo potrudili dati stari strukturi (obliki dela) nov način priprave in novo vsebino.

Kot vidim, želite s tem „zgoščnim oznanjevanjem“ zajeti čim več, zlasti pa čim globlje. Ob takšnem delu se ne merete odpovedati širšim načrtom.

Res, najprej smo morali določiti vrstni red. Misijon se bo začel na obrobjih mesta in se v treh krogih bližal središču. Ker je v Ljubljani precej župnij, smo morali posebej misliti na „misijonarje“. Beseda naj vas ne moti! Od prvotnega seznanja govornikov smo morali nabrati le kakih 30 sodelavcev. Vsaka župnija bo imela na voljo po dva ali tri oskrbnike. Začeli bomo pri otrocih, posebej pa bomo mislili tudi na mladino, študente, zakonce in bolnike. Govori, ki imajo večji poudarek, bodo v glavnem zvečer; nekaj jih bo v dopoldanskem času.

Kako ste skušali pretek in vsebino prilagoditi našemu času?

Predvsem s posebno pripravo. V tem se ljubljanski misijon razlikuje od vseh dosedanjih. S pripravo smo začeli že več kot pred letom dni. V pripravi so sodelovali laiki kot zastopniki ljubljanskih župnij, ljubljanski duhovniki in ožji pripravljalni odbor z raznimi pododdelki.

Kakšne metode boste ubrali?

Misijon bo pozitivno usmerjen. To pomeni, da misijonarji ne bodo gr-

meli nad ljudmi, kakšni so, temveč bodo skušali pokazati pot od dobrega k boljšemu. V govorih se bomo srečali predvsem z življenjskimi vzori kristjanov: s Kristusom in Marijo.

Z misijonom nočemo samo pridiganja in poslušanja, ne samo pričevanja „poklicnih misijonarjev“, temveč tudi pričevanja občestva. In upamo, da bo to steklo vsaj pri nekaterih skupinah.

Komu je misijon namenjen, kristjanem ali tudi nekristjanom?

Misijon je namenjen vsem, ki imajo nekaj stika z Bogom in cerkvenim občestvom. Vsem tem želimo dati neke vrste začetno vzpodbudo za poglobitev vere. Namesto tradicionalne, ki nima skoraj nobenega vpliva na življenje, naj stopi osebna vera — osebna odločitev za Boga. Vem, takšnih vernikov bo manj, a bodo kristjani po življenju, ne samo po imenu. Vsem ostalim pa je misijon prijazno in vljudno povabilo: pridite in pogledjte! Nihče ne bo izločen, nad nikomer ne bomo izvajali duhovnega nasilja.

Koliko bodo pri misijonu sodelovali laiki?

Za pripravo splošnih govorov jih bo težko pritegniti. Več besede bodo imeli pri pogovorih v manjših skupinah. Tu ne bomo le spraševali, temveč tudi odgovarjali. Posebno mesto bodo imeli pri vzporednem misijonu za posamezne skupine, kjer bodo nastopali kot strokovnjaki. Veliko pa bodo naredili kot pričevalci.

In kaj pa misijon?

Naj poudarim, da nam pri ljubljanskem misijonu ne gre za enkra-

tno in množično doživetje, temveč za začetek trajnega prenavljanja. Zato ne bo zunanjih prireditev z dramatičnimi posledicami. Misijon je usmerjen v prihodnost. Vsaj v neki meri mora prekvasiti Ljubljano za čas jutrišnjega verovanja, ki bo v nekaterih podobah gotovo drugačno.

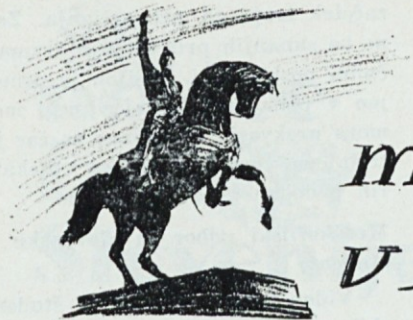
Medškofijski odbor za slovenske študente

Vidno znamenje edinosti študentskih verskih občestev v Sloveniji je Medškofijski odbor za študente (MOŠ), katerega asistent je Rudi Koncilija. Že od svoje ustanovitve naprej (od leta 1971) skuša biti pastoralni organ. MOŠ skuša spodbujati in povezovati delo celotnega slovenskega študentskega verskega občestva.

Počitnice so začeli z že tradicionalnim romanjem peš na Brezje. Nekaj dni kasneje so imeli šesto redno plenarno zasedanje v Nazarjah. Predvsem so poudarili duhovni smisel njihovih shajanj.

Obiskali so dva centra študentske pastoracije na Poljskem: Lublin in Varšavo. Spoznali so, da so tam še približno na tisti stopnji, na kateri so bili v Sloveniji pred desetimi leti. Imajo samo cikle predavanj za študente.

Nadalje so študentje popravljali cerkvico sv. Lovrenca nad Studenim pri Postojni. Ker cesta ne pripelje na hrib, je bilo treba na hrbtih nositi lep kos poti do vrha opeko, pesek, apno, cement in vodo ter seveda malico.

med nami v Argentini

Misijonska proslava

Na svetovno misijonsko nedeljo, 20. oktobra, je Slovenska misijonska zveza v Argentini organizirala misijonsko proslavo v Slovenski hiši. Ob 16. uri je bila v cerkvi Marije Pomagaj sveta maša z misijonskim govorom msgr. Antona Oreharja, s katerim sta somaševala g. Andrej Prebil CM, nekdanji kitajski misijonar in g. Franc Sodja CM, vodja Misijonskega zavoda v Slovenski vasi in urednik revije Katoliški misijoni.

Po sv. maši je bila v dvorani predstava misterija Henrija Ghéona „Živi ogenj nad apostoli“. Izvajali so ga gojenci Misijonskega zavoda s sodelovanjem igralcev in zbora Slovenske vasi, ki ga vodi g. Ivan Mele. Glavne vloge so igrali Marija Bokalič (Marija), Jože Črnak (Peter), Ciril Jan (Pavel), Janko Glinšek (Janez) in Andrej Osterc (Štefan), napovedovalec pa je bil Franci Stanovnik.

Koncert buenosaireškega slovenskega okteta

V soboto 19. oktobra je priredil

Buenosaireški slovenski oktet, ki ga vodi g. Janez Mežnar, celovečerni koncert v dvorani Slovenske hiše. Program je ime! dva dela in je obsegal slovenske narodne in umetne pesmi, eno argentinsko, eno mehikansko in eno črnsko duhovno. Izvajanje programa je ugajalo občinstvu, zlasti pri narodnih pesmih, in so oktetovci ob sklepu na prošnjo publike ponovili tri pesmi. Sceno je izdelala Magda Zakrajšek.

Oktet, ki redno nastopa v slov. narodni noši, se je osnoval l. 1972, prvič je nastopil v javnosti z žalostinkami na domobranski proslavi junija 1973., imel prvi samostojni koncert 15. sept. 1973. in pripravlja že koncert žalostink in domobranskih pesmi za predvečer spominske proslave protikomunističnih žrtev v Slov. hiši v juniju letošnjega leta.

Praznovanje 29. oktobra

Obhajanje slovenskega narodnega praznika, 29. oktobra, in Dneva slovenske zastave v slov. demokratični skupnosti v Buenos Airesu je bilo l. 1974. povezano s proslavo 30-letnice

narodnega odbora za Slovenijo. Praznovanje je bilo v soboto, 26. oktobra zvečer v Slovenski hiši.

Ob 19. uri je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za vse, ki so delali in se žrtvovali za slovenski narod. Msgr. Anton Orehar je v mašnem govoru navezal svoje misli na praznik, spodbujal k delu za skupnost in za narod in še posebej priporočil versko in narodno vzgojo mladine. Ob sklepu maše je bila zahvalna pesem.

Po maši je nad 200 predstavnikov naših organizacij, domov in javnega življenja sedlo k pogrnenim mizam v dvorani Slov. hiše. Po argentinski in slovenski himni ter pozdravu in uvodnih besedah g. Pavla Fajdige je govorila predsednica SKAD-a gđ. Marjetka Stariha, slavnostni govor o slovenskem narodnem programu ob 30-letnici NO pa je imel g. Miloš Stare, predsednik NO za Slovenijo.

Odrsko prireditev na besedilo dr. Tineta Debeljaka so izvajali dekleta in fantje v režiji g. Maksa Borštnika. Sceno je izdelal g. Frido Beznik. Nato je bila slavnostna večerja.

Rožmanov zavod

„Rožmanov dan v Rožmanovem zavodu“ je bilo geslo letošnje prireditve v dijaškem zavodu v Adroguēju v nedeljo 27. oktobra ob 15-letnici smrti škofa dr. Gregorija Rožmana.

Ob 11,30 je bila sv. maša. Msgr. Orehar je v pridigi razvijal misli ob treh značilnostih vélikega pokojnika: o jasnosti, dobroti in ponižnosti. Med mašo je prvič nastopila zavodska godba, ki jo vodi g. Tone Skubic. Po

skupnem kosilu se je ob 15 začela popoldanska akademija, ki je obsegala nastop mladinske godbe (Skubic), govor o škofu Rožmanu, ki ga je imel abiturient Jože Novak, petje bivših zavodarjev: fantovskega terceta (Marko Fink, Mirko in Janez Vasle) ter slov. buenosaireškega okteta (Janez Mežnar) in zborna recitacijo pesnitve Gregorija Malija „Škofu Rožmanu v spomin“. Po programu so se rojaki zadržali na prostnem vrtu do večernih ur.

Praznik večernih duš in vseh svetih

1. novembra so bila opravila za mrtve v cerkvi Marije Pomagaj ter na pokopališčih Chacarita, San Justo, Villegas, Morón, Olivos, Boulogne, Lomas de Zamora in San Martín. Rojaki so v velikem številu obiskovali pokopališča in zasebno, družinsko in skupno molili za rajne.

Večer mladinske godbe

Mladinska godba, ki jo vodi g. Tone Skubic, je postala v 5 letih svojega obstoja že kar nepogrešljiva pri mnogih prosvetno-družabnih prireditvah Veliškega Buenos Airesa.

V soboto 9. novembra, zvečer je priredila v Slomškovem domu že tretji samostojni glasbeni večer. Po uvodnih besedah g. Marijana Lobode je godba igrala poldrugo uro trajajoči program: po himni so se vrstili valčki, marši in narodne pesmi. Številno občinstvo je z navdušenim ploskanjem izrazilo priznanje g. Skubicu in mladim godbenikom. Po koncertu je bila skupna večerja.

22. mladinski dan

Na prvo novembrsko nedeljo je bil na Pristavi 22. mladinski dan slov. mladine Vélikega Buenos Airesa, ki sta ga organizirala centralna odbora SDO in SFZ. Ob 11,30 je opravil mladinsko sv. mašo msgr. Anton Orehar. Ob 12,30 je bilo kosilo, po njera tekme v odbojki, ob 16 pa se je začel popoldanski program z dviganjem zastav ter pozdravom predsednice in predsednika SDO in SFZ. Program je obsegal nastop vaditeljev telesne vzgoje (prof. Tine Vivod), simbolične vaje deklet iz Slov. vasi (Ani Sušnik), rajalno vajo moronskih deklet, akrobatsko skakanje lanuških mladcev (Bogo Rozina), ples deklet iz San Justa ter deklet in fantov iz Slovenske vasi ter folklorne plese moronske in ramoške skupine.

Slov. kulturna akcija

9. novembra, je gledališki odsek SKA priredil gledališki akt „Hrepenenje“, zasnovan kot odrska stvaritev na izreze iz dramskih in pesniških umetnin Linharta, Prešerna, Cankarja in Preglja. Kot igralca sta nastopila Nataša Smersu in Nikolaj Jeločnik v lastni zamisli in režiji, njuno igro pa je spremljal s kitaro Rok Fink.

Šolski izlet

V soboto, 2. novembra, je bil vsakoletni skupni izlet za vse učence slov. šol v Velikem Buenos Airesu. Letos jih je učiteljstvo peljalo v obširni park Ceferino Namuncurá. Šolarjev je prišlo okrog 500. Po sv. maši, ki

jo je opravil dr. Alojzij Starc, so bile igre in razvedrilo.

Berazategui

Slovenski dom v Berazateguiju je v nedeljo 10. novembra praznoval svojo 9. obletnico pod geslom: Slovenija — njeno rojstvo in življenje. Ob 12 se je po dviganju zastav začela sv. maša, ki jo je daroval msgr. A. Orehar. Pozdravne besede je izrekel g. Jože Vidmar, predsednik doma. Po skupnem kosilu na vrtu in prihoda novih gostov se je ob 15 začel popoldanski program z igranjem mladinske godbe (g. T. Skubic). Slavnostni govornik je bil predsednik ZS g. Božo Stariha. Nato so se vrstili rajanje najmlajših (Nevenka Vidmar), petje berazateškega seksteta (g. Jože Omanha) in slov. narodni plesi. Posamezne točke sporeda je povezoval g. Ivan Korošec.

Proslava Kristusa Kralja

Zadnjo nedeljo v liturgičnem letu (24. novembra) je bila v Slovenski hiši proslava Kristusa Kralja. Ob 16 je v cerkvi Marije Pomagaj msgr. A. Orehar somaševal s slovenskimi dušnimi pastirji. Med mašo je pel pevski zbor „Gallus“ (dr. Julij Savelli). Na proslavi v dvorani je po začetni pesmi in uvodnih besedah g. Milana Magistra (govoril g. Tone Mizerit o evharističnem kongresu v Salti, skupina sanjuških deklet (gdč. Anica Mehl) je zapela nekaj pesmi, gdč. Katica Cukjati je govorila o evharistiji in mladini danes, za sklep pa so vsi navzoči zapeli pesem Povsod Boga.

Prvo sv. obhajilo

Na prvo adventno nedeljo, 1. decembra, je v slovenski cerkvi Marije Pomagaj prejelo prvo sv. obhajilo 56 otrok. Od teh so bili 4 iz Capitala, 3 iz Castelarja, 4 iz Carapachaya, 18 iz Ramos Mejje, 19 iz San Justa in 8 iz San Martina. Med mašo, ki jo je daroval msgr. A. Orehar, je pel šolski zbor iz Slovenske vasi pod vodstvom ge. Zdenke Jančeve, na harmoniju pa je spremljal g. Štefan Drenšek. Po maši je bilo fotografiranje skupen zajtrk in razdelitev spominskih podob.

Srebrni jubilej SDO in SFZ

V soboto, 16. decembra, je bilo v Slovenski hiši praznovanje srebrnega jubileja mladinskih organizacij Slovenska dekliška organizacija in Slovenska fantovska zveza.

Ob 19 je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za raj. škofa dr. Gregorija Rožmana ob 15. obletnici njegove smrti. Msgr. Anton Orehar je v mašnem govoru črtal lik velikega škofa kot zgled mladini. Med mašo so brali berila in peli dekleta in fantje. Po maši je bila zahvalna pesem.

Akademija v dvorani je obsegala v 1. delu pozdravno besedo predsednice SDO Martine Koprivnikar, besedo ob jubileju predsednika SFZ Francija Žnidar, slavnostni govor prof. Tineta Vivoda, avdiovizual „Naše življenje v 25 letih“ (Mirjam Jerab, Maruška Batagelj, Franci Klemeč, Janez Jerebič in Marko Mele) in izročitev slov. šopka in diplome

vsem predsednicam in predsednikom SDO in SFZ v preteklih 25 letih.

Po odmoru je bilo na sporedu še recitiranje Prešernovega soneta „O Vrba, srečna draga vas domača“ v slovenščini in 8 drugih jezikih (mladina iz Carapachaya pod vodstvom g. Aleksandra Pirca), petje dekliškega zbora iz San Justa (g. Andrej Selan) in nastop folklornih plesnih skupin iz Morona (g. Jure Ahčin) in iz Slovenske vasi (g. Bogo Rozina). Za sklep so vsi nastopajoči in navzoči zapeli Mladinsko himno.

15. obletnica cerkve v Slovenski vasi

V nedeljo, 17. novembra, je Slovenska vas praznovala 15. obletnico slovenske cerkve Marije Kraljice. Dopoldne je bila slovesna maša, ki so jo somaševali msgr. Anton Orehar, superior Ladislav Lenček CM in g. Ivan Lužovec. Med mašo je prepeval zbor pod vodstvom g. Meleta. Popoldne so se rojaki in gostje udeležili kosila na šolskem dvorišču za cerkvijo. Ob 3 popoldne so bile v cerkvi pete litanije in blagoslov, nato pa v šolski dvorani dobro pripravljen kulturni program. Po pozdravu župnika Andreja Prebila CM so nastopili otroški zbor, dekleta, harmonikarja in za sklep pevski zbor. Vsi so bili nagrajeni s priznanjem zbranske občinstva. Zastopnik vaše skupnosti je nato podal pregled o gradnji cerkve od l. 1957 naprej, v mraku pa je bil projektiran film o blagoslovitvi Baragovega semenišča.

Prireditev staršev mladim na Pristavi

Mladini, ki se zbira na Pristavi,

so 12. oktobra starši pripravili družabni večer, povezan z izvedbo Volodpivčeve spevoigre „Kovačev študent“. V začetku je g. Marijan Pograjc pozdravil mlade v imenu staršev in razločil namen in pomen večera. Spevoigro je režiral Stanko Jerebič, glasbeno vodstvo je imela ga. Anka Gaser, vloge pa so odigrali Jerebič, Kristina Jerovšek, Silvo Lipušček, Janko Klemenčič, Miha Gaser, Ivan Starič in Janez Jerebič. Ob koncu so starši mlade tudi pogostili.

Spominska svečanost ob 5. obletnici smrti dr. M. Kreka

V nedeljo, 17. novembra, je bila v Slovenski hiši pietetna svečanost ob peti obletnici smrti predsednika Narodnega odbora za Slovenijo dr. Mihe Kreka. Ob 9.30 je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za pok. dr. Kreka, ki jo je daroval župnik Gregor Mali in med katero je pel „Gallus“ pod vodstvom dr. Julija Savelli. Po maši je bila počastitev velikega pokojnika v dvorani: nagovor g. Pavla Fajdige, petje žalostink („Gallus“), recitacija nekaterih Krekovih tekstov (Maruška Batagelj in Marta Malovrh), govor inž. Jožeta Žaklja, slavnostni govor g. Miloša Stareta o Krekovi osebnosti in za sklep molitev za rajnega narodnega voditelja.

Duhovniški sestanki

Slovenski duhovniki, delujoči na območju Velikega Buenos Airesa, imajo svoje sestanke v Slovenski hiši na zadnje sredo v mesecu in sicer

od marca ali aprila do novembra. Ob 15 popoldne je v cerkvi Marije Pomagaj skupna pobožnost, nato pa v mali dvorani sesatnek. Na njem je duhovna misel, nato predavanje, potem pa slučajnost; in razgovor. V l. 1974 je bil potek sestankov naslednji:

Na sestanku v aprilu je imel duh. misel „Marijino velikonočno veselje“ župnik Gregor Mali, g. Tone Mizerič pa je govoril o razmerah v Argentini; v maju so govorili msgr. Anton Orehar o duhovnikovem študiju, g. Jože Božnar in dr. Matej Setničar o svojem delovanju in razmerah v ZDA, dr. Franc Felc pa o duhovniškem delu med rojaki v Nemčiji; v juniju duh. svetnik Alojzij Košmerlj o upanju večnega veselja in dr. Alojzij Kukovica o novih miselnih tokovih v Cerkvi; v juliju p. Ciril Petelin o posnemanju Kristusa in pridiganju in župnik Andrej Prebil CM o študijskem tečaju asistentov arg. Katoliške akcije v Cosquinu, v avgustu g. Jože Rott o angelih in dr. Ivan Žužek DJ o Vzhodnem institutu v Rimu in o pripravah novega cerkvenega zakonika; v septembru župnik Anton Stanonik o molitvi rožnega venca in dr. Mirko Gogača o skrivnosti Kristusove navzočnosti v sv. Rešnjem telesu in o pomenu besede transsubstancijacija; v oktobru župnik Andrej Prebil CM o govorjenju in p. Ivan Caserman o novi podobi duhovnika; v novembru župnik Tone Pintarič o Mariji, varuhinji Cerkev in dr. Alojzij Starec o zadnji škofovski sinodi.

naše šole

Ob koncu šolskega leta

OSNOVNE ŠOLE

Položaj slovenskih sobotnih ljudskih šol v šolskem letu 1974 je bil naslednji:

Šola Franceta Balantiča v San Justu:

Učencev 119. Voditeljica šole: Angelca Klanšek; katehet: dr. Alojzij Starc; učiteljice: Kati Cukjati, Mirjam Jereb, Kristina Jereb; petje: Anica Mehle; telovadba: Emica Urbančič, Marta Malovrh in Andrej Selan; predsednik šolskega odbora: Pavle Malovrh.

Šola Ivana Cankarja v Berazateguiju:

Učencev 8. Voditeljica: Cilka Pucko; katehet: Jože Guštin; učiteljica: Nevenka Vidmar.

Šola škofa Ireneja Friderika Barage v Slovenski vasi:

Učencev 60. Voditeljica šole: Zdenka Jan; kateheta: Andrej Prebil in Janez Petek CM; učiteljici: Zali Vire, Mimi Bokalič; petje: Anči Koprivnikar; telovadba: Magdalena Koprivnikar in Marija Hočevnar; predsednik šol. odbora: Tone Brulc.

Šola škofa Jegliča v Slovenski hiši:

Učencev 32. Voditeljica šole Mar-

jana Batagelj; katehet: Jure Rode; Učiteljice: Anica Rode, Maruška Batagelj in Lučka Pavšer; pred. šol. odbora: Nace Grohar. Deluje tudi otroški vrtec.

Šola Josipa Jurčiča v Carapachayu:

Učencev 47. Voditeljica šole: Majda Markež; katehet: Matija Borštnar; učiteljice: Marija Pleško, Majda Pahor in Marta Korošec; petje: Metka Praprotnik; preds. šol. odbora: Pavel Belc.

Šola dr. Franceta Prešerna na Pristavi v Castelarju:

Učencev 64. Voditeljica šole: Mija Markež; katehet: Matija Lamovšek; učiteljice: Vida Pograjc, Mimi Goršek; petje: Anka Gaser; telovadba: Anka Golob, Lidija Čop, Pavel Fajdiga, Vinko Lazar in Tomaž Pavšer. Preds. šol. odbora: Ivan Kopač.

Šola škofa Antona Martina Slomška v Ramos Mejía:

Učencev 160. Voditeljica šole: Helena Malovrh; katehet: Jože Škerbec; učitelji: Renata Sušnik, Alenka Poznič, Majda Kelc, Martina Jeločnik, Majda Holosan (otroški vrtec), Franček Breznikar, Marjan Hribar in Marjan Loboda, ki je tudi predse-

čnik šol. odbora. Šolski zbor je vodila Anica Šemrov, telovadbo pa Olga Magister in Marjan Grohar.

Šola škefa dr. Gregorija Rožmana v San Martinu:

Učencev 73. Voditeljica šole: Katica Kovač; katehet: Jure Rode; učitelji: Gizela šušteršič, Saša Golob, Nina Pristovnik in Boris Pavšer; preds. šol. odbora: Andrej Makek.

Šola sv. Cirila in Metoda v Mendozii:

Učencev 36. Voditeljica šole: Lenčka Božnar; katehet: Jože Horn; učiteljici: Francka Grintal in Angelika Šmon; petje: prof. Božidar Bajuk.

Šola Jakoba Aljaža v Bariločah:

Učencev 11. Voditeljica šole: Milena Arko.

Šola Janeza Trdine v Miramaru:

Voditeljica šole: Nežka Trpin.

SREDNJEŠOLSKI TEČAJI

Srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka

V šolskem l. 1974. je obiskovalo srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka v Slovenski hiši v Buenos Airesu 175 srednješolcev. Pouk je bil vsako drugo soboto popoldne od marca do novembra. Šolski program je obsegal verouk, slovenščino, zgodovino, zemljepis, državljansko vzgojo

in petje. Proforski zbor so letos sestavljali: Pavle Rant (ravnatelj), Tine Debeljak ml., Stanko Jerebič, Ana Marija Klanjšček, inž. Andrej Krečič, dr. Marko Kremžar, Albin Magister ml., Franci Markež, msgr. Anton Orehar, Terezka Prijatelj, Miloš Stare, Marjan Schiffrer in inž. Jože Žakelj. Tajnica tečaja je bila Naca Ostere.

V Rožmanovem zavodu v Adroguaju

je bilo 20 srednješolcev. V verouku, slovenščini in zgodovini ter zemljepisu so jih poučevali Marjan Bečan, dr. Filip Žakelj in dr. Franc Gnidovec.

V srednješolskem tečaju v Bariločah

je bilo 7 dijakov. Slovenščino, zgodovino in zemljepis so jih učili Anton Zidar, dr. Vojko Arko in France Jerman.

Srednješolski tečaj v Slovenski vasi

je obiskovalo 51 študentov. Verouk, slovenščino, zemljepis in zgodovino so predavali Franc Sodja CM, Ladislav Lenček CM, Rudolf Drnovšek, Dušan šušteršič, Nace Glinšek in Tone Gale. Tečaj vodi Fr. Sodja.

Mendoza

V preteklem šolskem letu se je osnoval slov. srednješolski tečaj tudi v Mendozii, ki ga je obiskovalo 10 študentov. Tečaj je vodil ing. Marko Bajug, poučevali pa so Jože Horn, prof. Božidar Bajuk in Darinka Žumer.

Nove knjige

Taboriščni arhiv priča — 2. zvezek

Dr. Filip Žakelj je izdal in založil nov zvezek pričevanj o strahotah komunistične revolucije na Slovenskem. Je to drugi zvezek zbirke, ki nosi naslov „Taboriščni arhiv priča“. Snov tega zvezka je kot ona iz prejšnjega zvezka vzeta iz taboriščnega arhiva Socialnega odbora v Spittalau. Dokumenti so bili napisani takoj po koncu druge svetovne vojne na stvarjen in resen način.

Knjiga ima 304 strani žepnega formata in je opremljena s precejšnjim številom fotografij žrtev komunistične revolucije ter še z drugimi slikami.

Dr. Žakelj je knjigi napisal kratak uvod, iz katerega je razvidno, da je v domovini in v zdomstvu mnogo zanimanja za dogodke v času komunistične revolucije. Temu uvodu sledijo številna pričevanja, nekatera bolj kratka, druga obširnejša. Pričevalci so svoje podpisali. Prav vsa poročila soglašajo v tem, da je bilo postopanje komunistov zločinsko in sadistično.

Poleg osebnih, podpisanih pričevanj so v tem drugem zvezku objavljena poročila, izvlečki iz pism, spis o likvidacijah poleti 1945, poročilo o smrtni obsodbi nadporočnika Jožeta Bitenca itd. Za razumevanje takratnega stanja v Sloveniji je vreden obširen dokument števil. 76, ki popisuje, kakšno je bilo stanje v Sloveniji ob izbruhu vojne aprila 1941, opis ustanovitve Osvobodilne

fronte, njeni prvi nastopi in nje posledice, razvoj po kapitulaciji Italije 8. sept. 1943, vloga duhovščine v protikomunistični borbi. Posebej opozarjamo na seznam duhovnikov in bogoslovcev (str. 128—132), ki so jih komunisti umorili. Omenjenih je 51 duhovnikov in 31 bogoslovcev, torej 82 oseb. Verjetno ni imel noben drug stan sorazmerno toliko žrtev kot duhovniški stan v Sloveniji.

Če je komu branje te in podobnih knjig potrebno, je zlasti v teh zmešanih časih potrebno naši mladini in vsem tistim, ki poteka komunistične revolucije ne poznajo. Prav je, da tudi domačinom pripovedujemo, kaj so naši rojaki in kaj smo tudi mi sami doživeli.

Sm. R.

Meddabje XIV., št. 1-2

Vsebina: France Papež: El camino, Dokaz vitalne sile. Proza in poezija: Vladimir Kos: Usodin zapetljaj, 25 krivulj japonske četrti zaprtih v pesem, Težko umljivi Kos; Ted Kramolc: Zaseda; Prospero: Iz albuma. Dramatika: T. S. Eliot-Fr. Papež: Koktajl. Eseji: Milan Kopušar: Kristusov portret v linearni obliki. Obletnice: Al. Kukovica: Cerkev in Tomaž Akvinski od Leona XIII. do danes. Sv. Tomaž (Al. Kukovica): Božja ljubezen. Kritike in presoje: Rajko Ložar: Vojeslav Mole, Iz Knjige spominov; Tine Debeljak: Dodatek h Ložarjevi recenziji; Kukovica: Vekoslav Grmič, Mali teološki slovar. Pogledi: Fr. Jeza: Župani. Zapisi in umetniške priloge...

Novine

Pomoč Afriki

Lansko leto so na rednem zasedanju zveze švicarskih protestantskih Cerkva razpravljali tudi o rasizmu v svetu. Pozvali so vse švicarske fakultete, naj štipendirajo čimveč črnskih študentov iz dežel, kjer gospodari politika rasnega raziočevanja, predvsem iz južnoafriške republike.

Novi predstojnik

„Beli očetje“ — redovniki, ki delujejo v Afriki — so na 21. generalnem kapitlju v Rimu izvolili za novega vrhovnega poglavarja 46-letnega Francoza Vaseurja.

Tekma med komunisti

Čeprav pozno — konec lanskega leta — je pekinški list „Narodni časnik“ obtožil komunistično partijo Sovjetske zveze premajhne čuječnosti spričo porasta vernosti v Rusiji. Srčika obtožbe je: „Na veliko noč je bilo 50 moskovskih cerkva popolnoma natrpanih.“ (Hvala Bogu! Prosimó z vso močjo, da bi jih bilo letošnja veliko noč še mnogo več!)

Misel na lačne

Kanadski škofje so naslovili na kristjane v deželi pastirsko pismo, v katerem pozivajo k zmernosti in varčevanju s hrano. „Ko kupujete najdražja in najboljša živila, pomislite na reveže, ki umirajo od lakote.“

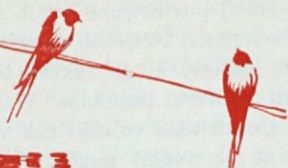
Veselje v škotskih semeniščih

V letošnjem evropskem šolskem letu se je v škotskih semeniščih prijavilo toliko novih gojencev kot še nikoli. Samo v glasgowski škofiji se je priglasilo še enkrat toliko bogoslovcev kot lani. (Poročilo ne omejuje lanskega in letošnjega števila.)

Afriški žosisti

Že pred meseci je zasedala vseafriška komisija gibanja mladih krščanskih delavcev (žosistov). Zastopniki delavske mladine iz štirinajstih afriških držav so štirinajst dni razpravljali o tem, kakšne so danes razmere med mladimi Afričani in kaj storiti, da bodo z razvojem življenja mladi rasli v celotne krščanske osebnosti.

SLOVENC PO SVETU

DR MATEVŽ SETNIČAR

Dr. Matevž Setničar je župnik slovenske fаре Marije Pomagaj v West Allis (Visc.), nadškofija Milwaukee, Z.D.A. Rojen je bil kot sin slovenskih staršev v Ameriki, kjer je opravil osnovno in srednjo šolo. Bogoslovje je študiral v Rimu in napravil dva doktorata. Med počitnicami je hodil k sorodnikom v Slovenijo, kjer se je spopolnjeval v slovenščini, ki se je naučil v domači družini, v sobotni slovenski šoli in v cerkvi. Poleg angleščine, slovenščine in latinščine se je naučil tudi italijanščine in nemščine.

dr. Matevž Setničar

Po končanih študijah je deloval na slovenskih farah v Z.D.A. Je znan kot dober organizator in uspešno vodi tudi farno šolo. Poleg šole je zgradil tudi cerkev in župnišče. Dušnopastirsko skrbi za rojake, ki so v Ameriki že izpred 2. svetovne vojne, in za povojne emigrante. Obiskuje tudi raztresene rojake po Ameriki in Kanadi. Ena njegova sestra je redovnica.

Ob njegovem obisku sorodnikov v Argentini ga je uredništvo DŽ naprosilo za kratek opis njegovega življenja in delovanja za naše bralce in župnik Setničar je rad ustregel.

Kaj naj povem slovenskim naseljencem v Argentini ob prvem obisku med vami? Skoraj sem v zadregi. Na prošnjo urednika DŽ vam bom povedal nekaj iz mojih spominov, ki jih imam kot sin slovenskih staršev in rojen v Ameriki.

Moji starši so prišli iz Polhovega Gradca in sicer se je vselil oče nekaj let prej kot mati. Poročila sta se v slovenski fari Matere božje v Waukegan, Illinois. Ko sem se rodil, so Slovenci v naši naselbini

že imeli postavljeno svojo farno cerkev in šolo. Preje so zahajali v nemško cerkev, ki je takrat bila v bližini njihove naselbine. Naši fantje, ki so odslužili vojaški rok v Avstriji, so se po večini naučili dovolj nemščine, da so lahko občevali v službi in v socialnih odnosih. Ko so fantje dovolj zaslužili, so zvečine poslali vozovnice svojim dekletom, da so prišla za njimi čez lužo. Znajti se med tujimi ljudmi, v mešanici toliko narodnosti, ni bilo za naše rojake posebno prijetno doživetje. Najhuje je bilo to, da so se naši ljudje spčetka selili brez svojih duhovnikov in izobražencev in niso imeli tistega vodstva, ki jim je bilo tedaj potrebno. Res je, da so slovenski misijonarji že bili tedaj v ZDA, vendar je treba pomisliti, kako obširne so ZD, kako težavno je bilo potovanje iz kraja v kraj in koliko časa je to vzelo v tedanjih razmerah.

Omenim tudi, da se pripadniki raznih narodov v tujini niso tako lepo razumeli, kot bi se morali. Tisti, ki so znali govoriti angleško, so se imeli za imenitnejše od drugih. Poseben položaj so imeli Irci, ki so prihajali v ZD, ker jih je angleška vlada preganjala. Ti Irci, čeprav niso vsi izpolnjevali verskih dolžnosti, so se imeli za praktične katoličane in pristne Irce in za Amerikance šele na drugi stopnji — in tako je tudi še v današnjih časih marsikdaj. Prav zaradi takšnega prepričanja in ker so držali skupaj, so Irci prišli v ZD na glavna mesta.

Med nami Slovenci v tistih prvih

ni letih ni bilo takega sodelovanja, posebno še zato ne, ker je toliko naših ljudi popolnoma opustilo versko življenje in sta nastali že v prvih časih dve stranki: prvi so pripadali tisti, ki so hodili v cerkev, drugi pa tisti, ki niso hodili. Iz mladih let se spominjam, da so nas Slovence imenovali „greenhorn“ — „zeleni rogovi“, kar pa ni bil časten naslov za nas Slovence.

Naše župnije pa so kljub vsem težavam, narodnim in drugim, le napredovale. Moj oče — kot tudi veliko drugih moških — je kmalu pridobil državljanstvo zase in za ženo in se je vedno rad pohvalil, da ga je sodnija takrat odlikovala pri njegovem izpitu.

Ob času mojega rojstva je naša župnija že imela svojo farno šolo in sem jo potem tudi jaz obiskoval. Učili smo se slovenski jezik s slovnico, katekizem v slovenščini in pripovedovali so nam kratke povesti. V cerkvi smo imeli lepo slovensko petje. Naučili smo se poslušati slovenske pridige in se ravnati po njih. Imeli smo dobre dušne pastirje. Nekateri so morali pretrpeti marsikatero težavo pri svojem pastirovanju. Tedaj je bilo glavno srečanje Slovencev pri cerkvi in pri cerkvenih prireditvah, pri pevskih koncertih, igrah, Miklavževi prireditvi za šolske otroke, najprej v šoli in potem še tudi po hišah. Spominjam se tudi, kako so se naselbine začele med seboj obiskovati; pevski zbori ali igralci so hodili gostovat od ene na-

selbine do druge. Seveda le v bližini, kajti takrat v tistih letih nismo še bili toliko premožni, da bi imel vsak svojega konja, še manj seveda svoj avto. Peš je bilo treba hoditi ali pa z vlakom. Vendar je naša kulturnost le napredovala po vseh naselbinah. Pri tem napredku so veliko pripomogli naši listi prav zato, ker so poročali o prireditvah naših ljudi in s tem spodbujali k prosvetnemu delu. Med temi so bili „Glasilo kranjske slovenske katoliške jednote“, ki se je kasneje preimenovalo v „Amerikanski Slovenec“, „Ave Marija“, ki so ga izdajali slovenski frančiškani (sedaj v Lemontu, Illinois), in „Ameriška domovina“. Lis „Ave Marija“ ima zame poseben pomen, ker je takratni urednik p. Kazimir Zakrajšek v otroškem kotičku kot „Naš striček“ spodbujal slovenske otroke, naj pišemo po slovensko. Tudi jaz sem se k temu spraval in danes bi z zanimanjem bral, kaj sem pisaril v tistih otroških letih in še v slovenščini povrh.

Doma smo govorili skoraj samo po slovensko, čeprav je bilo v šoli učenje pretežno v angleščini. Starejši otrok v družini, kakor sem bil jaz, je vedno postal tolmač doma, kajti v tistih letih še ni bilo takšnih šol, kjer bi se vseljenci učili angleščine. Vse to je nastalo kasneje, največ po prvi svetovni vojni. Ko je bilo treba odgovoriti na kako pismo v tuj kraj, je bil navadno starejši otrok določen za pisanje, kar so mu starši narekovali; oni so se potem le podpisali.

Molitve smo redno opravljali; zjutraj smo se priporočili angelu varuhu — seveda v slovenščini; zvečer smo molili kleče pred posteljo; molili smo vedno tudi pred jedjo in po jedi. Molitve, ki sem se jih takrat naučil, še danes znam.

V današnjih dneh je nekoliko drugače med Slovenci. Veliko je vpliva od drugih narodov in nekaj tudi iz domače zanemarjenosti, včasih tudi iz malovernosti. Imamo tu in tam nekaj strank med našimi ljudmi, kajti marsikateri od nekdanjih in kasnejših naseljencev otežkoča, da bi bila lepa skupnost pred nami, in to ne le v eni naselbini, ampak skoraj povsod. Vendar ko človek prebira slovenske liste in poročila o življenju in delovanju naših ljudi, vidi, da se slovenska zavest le ohranja in tudi zanimanje za slovensko kulturno življenje. Po nekaterih krajih imajo ob sobotah tudi slovensko šolo za otroke; in tudi v krajih, kjer ni teh šol in se starši zanimajo, se otroci naučijo govoriti vsaj nekaj slovenščine.

Kar se pa tiče vas v Argentini, vidim, da imate lepe slovenske organizacije po vseh predelih dežele. To sem opazil in doživel osebno. Razveseljivo je bilo zame spoznanje, da ste tako vneti za našo kulturo, narod in vero. Najbolj pa me veseli, da je tako lepo sodelovanje med duhovniki in verniki in da se tako dobro razumete med seboj. Naj vas vse v tuji deželi Bog varuje in ohrani.

Matevž Setničar

Kje je kaj

UVODNIK	Dan Miru	1
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Dva meseca po škofijski sinodi	5
	VI. narodni euharistični kongres v Salti	7
	Sv. Janez Bosco	21
SODOBNA VPRAŠANJA	Pavel VI.: Splav je umor	2
	Človek po črki nove ustave SLR Slovenije ...	29
RAZNO	Koledujemo	4
	X. kongres Mednarodne zveze katol. tiska v Buenos Airesu	14
	„Jaz sem Gospod, tvoj Bog... Ne imej drugih bogov!“	17
	Exposlov 74	34
	Naše šole	57
	Nove knjige	59
V DRUŽINI	Kristus v življenju družine	37
ZA MLADINO	Ob srebrnem jubileju SDO in SFZ v Buenos Airesu	40
	Odgovori za jutrišnji dan	43
ROMAN	Hudičev advokat	45
NOVICE	Novice iz Slovenije	50
	Med nami v Argentini	52
	Svetovne novice	60
	Slovenci po svetu	61

Leto XLII
Številka 1

Januar 1975
Enero Nº 1

duhovno življenje

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar): urejuje uredniški odbor:

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4155 Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103 USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmejnih državah je zaradi sedanjih gospodarskih razmer 220 pesov, za one, ki jo bodo poravnali do konca marca 1975. Pozneje bomo morali upoštevati nadaljne gospodarske spremembe; — v ZDA in Kanadi 9 dolarjev; v Avstriji 160 šilingov; v Italiji 3.500 lir; druge protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

Zunanja in notranja oprema „Duhovnega življenja“ in „Božjih stic“: Stane Snoj.

**pouči pravičnega in bo napredoval
Pouči modrega in bo še modrejši,
v spoznanju (Preg 9, 9).**

**Brez razodetja ljudstvo podivje,
a blagor mu, če se drži postave
(Preg 29, 18)**

